

Research Paper**Sociological analysis of the generational taste of music consumption (Case study: Khazal tribe in Ilam).****Elham Omid^{1*}, Yarmohammad Ghasemi², Behruz Sepidnameh³**

1. M.A. student of cultural studies, Ilam university, Ilam, Iran.
2. Professor of sociology, Ilam university, Ilam, Iran.
3. Assistant professor of sociology, Ilam university, Ilam, Iran.

Received: January 2, 2022

Accepted: May 13, 2022

Available online: June 29, 2022

Keywords: musical taste, cultural consumption, generation, art, difference, tribes.

Abstract

The present study aims to study the musical tastes of two generations of the Khezal. The research is based on qualitative paradigm and thematic analysis method. To this end, for information collection semi-structured interview technique, and for the data analysis the Clark and Brown model has been used. The target community consists of the parents and children of the 80's that were chosen using purposive strategy sampling, upon which saturation was accomplished by comparing the interview using 90 person (including 30 household). During the process analysis stages, 34 sub - themes and 17 main themes were extracted. The results of this study showed that, in the wake of the increasing changes and influence of superficiality in the different dimensions of art, music has also been affected by the spread and plurality of its expanded art. So that future generations' tastes are established from the beginning through the selection of populism and popular music. On the other hand, the previous generation who are more committed to their traditions and art, they were not immune to these changes and were in step with the times, accepting a wide range of musical styles, creating a severe threat to the existence of noble and excellent music. This shows that the preservation of excellent and noble music is under marginalization. Furthermore, the findings revealed that family attachment did not always imply a cultural devotion to the past. To put it another way, family attachment is commonly acknowledged, but adopting their musical tastes or other parts of culture is no longer required or observed.

Corresponding author: Elham Omid**Address:** Iran.**Tell:** 09184646349**Email:** Omidie1994@gmail.com

Extended Abstract

1- Introduction:

It is the art of art that incorporates more than any art to the senses of man, and influences the profound effects. Studies have shown that the musical preferences of people do not take place in the vacuum, and many factors and elements can play a role in their development, such as: the religious base (afshariyan and sadipour, 1395), social base (khalifa and others, 1394), and the cognitive need, the need to evade tension, the need to integrate the personal sector and emotional need (Hashemi and golamzadeh natanzi, 1391).

The society of Ilam, which was already traditional and Illyrian, has definitely been affected by these changes. In the province of Ilam, there are different clans and clans, which are very similar in terms of culture, but they have differences. One of these tribes is Khezal tribe, whose music taste is somewhat different from other tribes.

The people of this tribe have shown a great interest in music since ancient times, and in addition to the local music of Hora, the use of reed instruments, which is common in other tribes, music with content related to their native culture and spirit is used. Takes. Due to the happy spirit of these people, instruments, drums and happy music are always popular in their entertainments, weddings and celebrations along with foot stomping and dancing. But with entering the globalization circuit and the experience of modernity and consequently the impact of these two currents on the economic, political and especially cultural aspects, this type of music did not stay away from these influences and it seems that not only its content has changed but also Variation in music style is also observed.

Considering the existing research gap and the existence of generational differences in turning to musical styles among Khezal people, the present study intends to ask this question: what are the characteristics of the

musical taste of two generations of Khezal parents and children.

2- Method

The study is based on the qualitative paradigm and thematic analysis method. The target community of the researcher is the Khazal tribe in Ilam province, which includes four clans: Murshedvand and Khezervand (living in Karezan section of Sirvan city), gholivand clan (living in Asmanabad section of Chardavel city) and Shamsi Vand clan (living in the village of Upper Chain and lower). The sample size was selected based on theoretical saturation, 90 people (30 households). Authenticity and transferability were also carefully applied.

3- Results

Although the difference in the music taste of the previous generations and the new generation is significant, it has not yet led to a generational gap, and the previous generation considers original and luxurious local and traditional music as an original and valuable art. Also, for the old generation, the basic and basic needs of life have been prioritized, which has made music always be on the sidelines of their lives. While the new generation, due to today's conditions that have transcendental needs, music is an important part of their needs, and for the new generation, music has become an important need and a priority in life. This generation's musical taste is based on the rhythm of music, and in fact, its taste is affected by the superficiality and lack of depth of art in the post-modern world, where music and common styles are produced without a coherent meaning. These conditions have caused confusion in the world of art and music and endless variety in the taste of the new generation, which consumes only superficial art without deep content in the

market. Although the originality of native-local music is common among the tribes and this tribe is known for its great passion for music, but the tribes do not have the same view on music and the differences between them are more obvious than the similarities.

4- Conclusion

It can be said that belonging to a clan has caused solidarity and belonging to the clan to some extent, but the aspects of music and adherence to its preservation are not observed in the clans. According to what was observed among the people of the tribe, there is a lot of memory belonging to original music, but little effort is made to preserve and record it. In fact, in addition to the fact that the young generation has accompanied the wave of changes, the previous generation has not been spared from this amount of transformation. It can be said that the

original music is going towards indifference and the variety and prevalence of everyday styles has pushed the native-local and traditional music to the sidelines. That part of folk music that has been able to maintain its prosperity has been influenced to some extent by the content and rhythm of new styles. And belonging to Ili does not necessarily lead to cultural commitment.

5- Funding

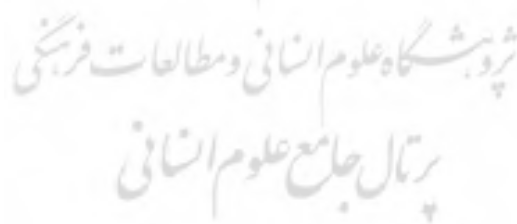
There is no funding support.

6- Authors' contribution

Elham Shams, the corresponding author of this article, is Ph.D. Student at Tabriz Islamic Art University, Tabriz, Iran.

7- Conflict of interests

The authors declare no conflict of interest.

مقاله پژوهشی

تحلیل جامعه‌شناختی ذائقه نسلی مصرف موسیقی (میدان مطالعه: ایل خزل در شهر ایلام)

الهام امیدي^{۱*}، یارمحمد قاسمی^۲، بهروز سپیدنامه^۳

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد مطالعات فرهنگی، دانشگاه ایلام، ایلام، ایران (نویسنده مسئول).

۲. استاد جامعه‌شناسی فرهنگی، گروه جامعه‌شناسی، دانشگاه ایلام، ایلام، ایران.

۳. استادیار جامعه‌شناسی فرهنگی، گروه جامعه‌شناسی، دانشگاه ایلام، ایلام، ایران.

چکیده

پژوهش حاضر با هدف مطالعه ذائقه موسیقیایی میان‌نسلی در بین مردم ایل خزل و بر اساس پارادایم کیفی از نوع روش تحلیل تماتیک انجام گرفته است. برای گردآوری اطلاعات از تکنیک مصاحبه نیمه‌ساختاریافته و برای تحلیل یافته‌ها از مدل کلارک و براون استفاده شده است. جامعه هدف شامل نسل والدین و فرزندان دهه هشتاد بوده است و برای تعیین حجم نمونه از استراتژی نمونه‌یابی هدفمند استفاده گردیده است که بر اساس آن برای رسیدن به اشباع با ۹۰ نفر (شامل ۳۰ خانوار) مصاحبه صورت گرفته است. بر اساس تحلیل اطلاعات، ۳۴ تم فرعی و ۱۷ تم اصلی استخراج گردید. نتایج پژوهش نشان داد که به‌دنبال تغییرات روزافزون در سبک زندگی، موسیقی نیز در معرض تغییر قرار گرفت و ارزش عمیق هنری آن کمرنگ شد. در این میان ذائقه نسل جدید بر اساس توده‌گرایی و انتخاب موسیقی توده شکل گرفته است. از طرفی نسل پیشین که پایبندی بیشتری به سنت‌ها و هنر دارد، از این تغییرات به دور مانده و در حال انطباق با شرایط موجود و پذیرش تنوع در موسیقی است. این موضوع حاکی از به حاشیه رفتن موسیقی اصیل و فاخر ایل است. همچنین نتایج نشان داد تعلق ایلی بر خلاف گذشته الزاماً به تعهد فرهنگی منجر نمی‌شود، یعنی تعلق داشتن طوایف به ایل از نظر ذهنی پذیرفتنی و همگانی است، اما تعهد داشتن به موسیقی ایلی و سایر ابعاد فرهنگ در تمام طوایف مشاهده نمی‌شود.

تاریخ دریافت: ۱۲ دی ۱۴۰۰

تاریخ پذیرش: ۲۳ اردیبهشت ۱۴۰۱

تاریخ انتشار: ۸ تیر ۱۴۰۱

واژه‌های کلیدی: ذائقه موسیقیایی،

مصرف فرهنگی، تفاوت نسلی، ایل

* نویسنده مسئول: الهام امیدي

نشانی: گروه جامعه‌شناسی، دانشگاه ایلام، ایلام، ایران.

تلفن: ۰۹۱۸۴۶۶۳۴۹

پست الکترونیکی: omidie1994@gmail.com

۱- مقدمه و بیان مسئله

موسیقی هنری است که بیش از هر هنری با احساسات و روان آدمی در می‌آمیزد و بر آن تأثیرات عمیقی بر جای می‌گذارد. به گفته هگل: «موسیقی به حد اعلاء هنر احساس است» (هگل ۱، ۱۹۵۰). البته موسیقی نمی‌تواند تنها برای سرگرمی انسان باشد، بلکه خلیات، روحیات و حتی باورها و آداب و رسوم یک جامعه و قوم را به نمایش می‌گذارد و جلوه‌ای کامل از زندگی مردم یک جامعه را معرفی می‌کند. «سبک ترانه‌های محبوب هر فرهنگ بازتاب آن نوع رفتاری است که در تلاش‌های عمده آن فرهنگ برای بقا نقش اساسی دارد» (لمکس ۲، به نقل از رفیع پور، ۱۳۷۵: ۳۵). می‌توان گفت موسیقی اول اینکه انواع احساس‌ها را ایجاد می‌نماید، دوم اینکه می‌تواند بر روی روابط، ساختار و نظام اجتماعی تأثیر عمیقی بگذارد (رفیع پور، ۱۳۷۵: ۳۵). موسیقی همچنین می‌تواند پیوندهای بین مردم را تقویت کرده و بین ارزش‌ها و هویت ارتباط برقرار کند (بوئر، ۲۰۰۹). به نظر دنورا در سطح زندگی روزانه موسیقی دارای قدرت است و می‌تواند بر نحوه کنترل بدن‌ها، برچگونگی رفتار با خوشتن، چگونگی تجربه گذر زمان و چگونگی احساس درباره خوشتن و دیگران تأثیر بگذارد (دنورا، ۲۰۰۰).

به نظر وبر بین موسیقی و حرکت کلی جوامع، که از آن به عنوان عقلانی شدن یاد می‌کرد، رابطه‌ای مستقیم وجود دارد. بورديو معتقد است: استفاده از کالاهایی نظیر خانه، مسکن، غذا، لباس، موسیقی و ... نه تنها برای بقا و ادامه حیات انسان ضروری است، بلکه می‌تواند نشان دهنده موقعیت او باشد، به بیان دیگر با در نظر گرفتن سلیقه و ترجیحات افراد در انتخاب و مصرف کالاها می‌توان به موقعیت اجتماعی‌شان پی‌برد (بورديو، ۱۹۸۴: ۱۱). شناخت سلیقه‌ها و ترجیحات افراد در مصرف کالاها به خصوص کالاهای فرهنگی می‌تواند مشخص کننده نوع و ساختار روابط اجتماعی و میزان تعامل افراد حاضر در قشرهای مختلف باشد (همان، ۱۹۸۴).

آدورنو متفکری بود که به پدیده موسیقی پرداخت. وی به ویژه به فرهنگ و موسیقی مردم‌پسند توجه خاصی داشت و انتقادات او به این سبک موسیقی تاکنون به عنوان یکی از انتقادات جدی مورد توجه بوده است (کوثری، ۱۳۸۷: ۵۸). آدورنو به عنوان یک موسیقی‌دان معتقد است که موسیقی عامه تولید شده از سوی صنعت فرهنگ تحت تأثیر دو فرایند قرار دارد: استاندارد شدن و فردیت مجازی (استریناتی، ۳، ۱۹۹۶: ۹۸ و ۹۹). چنانچه سلیقه یا ذائقه موسیقایی را به عنوان مجموعه‌ای از کنش‌ها و خصوصیات یک شخص یا گروه در مواجهه با انواع ژانر موسیقایی بدانیم (بورديو، ۱۳۹۴) باید بپذیریم که چنین ذائقه‌ای هم بر حسب نسل‌های مختلف و هم به لحاظ تعلقات طبقاتی و فرهنگی متفاوت است. یکی از علل این تفاوت‌ها پویایی جامعه است که در چند سده اخیر در اثر تجربه مدرنیته ایجاد شده است. با گسترش جهانی شدن و تحولات مدرنیته، تغییرات عظیمی در فرهنگ‌ها رخ داد که هیچ جامعه‌ای حتی سنتی‌ترین آن‌ها از این تغییرات به دور نماندند. هنر موسیقی که یکی از مهم‌ترین ابعاد فرهنگ است، با تکثیر الواح فشرده و ... در دسترس همگان قرار گرفت و همزمان انواع موسیقی‌های غیربومی (پاپ، رپ و ...) به سراسر دنیا انتقال یافت. با قبول اثرگذاری مدرنیته در ایجاد تفاوت و شکاف بین نسل‌ها می‌توان به این ایده اشاره کرد که ظهور مدرنیته در دگرگون سازی و تنوع‌بخشی به امیال به ویژه تنوع در ذائقه موسیقی واقعیتی اجتناب‌ناپذیر است. این ایده می‌تواند در مسئله‌مند ساختن موضوع مورد بررسی یعنی تنوع ذائقه موسیقی در جامعه مورد مطالعه قرار گیرد.

جامعه ایلام با پیشینه ایلی، از سال‌های ۱۳۵۰ به بعد مدرنیته را تجربه کرد و امواج آن که در تمامیت شکل‌بندی آن گسترش یافت، انتظار می‌رود که از این تغییرات متأثر شده باشد. در ایلام ایلات و طوایف مختلفی زندگی می‌کنند، که از نظر فرهنگی بسیار شبیه به هم‌اند، اما تفاوت‌هایی با هم دارند. یکی از این ایل‌ها، ایل خزل^۴ است که ذائقه موسیقی مردمان آن تا حدودی متفاوت با سایر ایلات است. نگارنده که خود در بطن این ایل تجربه زیسته دارد با مختصات ذائقه موسیقایی ایل با دیگر ایلات استان وقوف کامل دارد.

1_ Fridrich Hegel

2_ Alen Lomax

_ Dominic strinati³

4- khezel

مردم این ایل از زمان‌های قدیم به موسیقی علاقه زیادی نشان داده و علاوه بر موسیقی‌های محلی، استفاده از سازهای نی و ... که در سایر ایلات رواج دارد، موسیقی‌هایی با محتوای مرتبط با روحیات و فرهنگ بومی‌شان مورد استفاده قرار می‌گیرد. با توجه به روحیات شاد این مردمان همواره ساز و دهل و موسیقی‌های شاد در تفریحات، عروسی‌ها و جشن‌های آن‌ها همراه با پایکوبی و رقص رواج دارد. اما با ورود به مدار جهانی شدن و تجربه مدرنیته و به تبع آن تأثیرگذاری این دو جریان بر جنبه‌های اقتصادی، سیاسی و به ویژه فرهنگی، این نوع موسیقی از این تأثیرات به دور نماند و به نظر می‌رسد نه تنها محتوای آن تغییر کرده بلکه تنوع در سبک موسیقی نیز مشاهده می‌شود. از سوی دیگر این تغییر در نسل‌ها اثرات یکسانی نداشته بلکه به نظر می‌رسد تفاوت باشد زیرا نسل قدیم و جدید با ابژه‌های نسلی خود این تغییرات را به گونه‌های متفاوتی تجربه می‌کنند و بررسی این مسئله تا کنون از دید پژوهشگران مغفول مانده است.

با توجه به این خلأ پژوهشی و وجود تفاوت‌های نسلی در روی آوردن به سبک‌های موسیقایی در بین مردم خزل، مطالعه حاضر در نظر دارد این مسئله را به پرسش بگذارد که:

ذائقه موسیقایی دو نسل والدین و فرزندان ایل خزل از چه ویژگی‌هایی برخوردار است؟

۲- پیشینه پژوهش و ملاحظات نظری

بنیان‌گذاران جامعه‌شناسی که به عنوان پدران این علم شناخته می‌شوند، هنر را بیشتر در حاشیه کار خود قرار می‌دادند. امیل دورکیم^۵ مادامی که به هنر توجه داشت، آن را در پیوند با دین مورد توجه قرار می‌داد (خلیفه و دیگران، ۱۳۹۴). کورت بلوکوف^۶ معتقد است که جامعه‌شناسی موسیقی اعمال موسیقایی را به مثابه رفتاری اجتماعی در نظر می‌گیرد تا در پرتو آن بتواند روند شکل‌یابی اعمال موسیقایی را تشریح کند (همان، ۱۳۹۴). فوکس معتقد است که نمی‌توان کتمان کرد که موسیقی محصول و زاینده نوع انسان است، یعنی هر جا که او پا گذاشته موسیقی پدید آمده است (همان، ۱۳۹۴).

پیروردیو نظریه‌پردازی است که بنیان نظری مستحکمی برای تحلیل پدیده مصرف فرهنگی ارائه کرده است. او برای تحکیم بنیادهای نظری‌اش به ترکیب عینیت‌گرایی و ذهنیت‌گرایی پرداخته است. تحلیل کلی بوردیو اینست که چگونه گروه‌های خاص (طبقات اجتماعی-اقتصادی) با مصرف کالاها، خوراک و پوشاک و ... سعی در متمایز کردن خود از دیگر طبقات دارند. در اینجا به شرح مهم‌ترین مفاهیم بوردیو در ارتباط با موضوع تحقیقمان پرداخته می‌شود.

- **همولوژی^۷**: منظور بوردیو از همولوژی پیوند میان سلسله مراتب اجتماعی با سلسله مراتب فرهنگی است. به نظر او موقعیت طبقاتی افراد ارتباط مستقیمی با مصرف فرهنگی آن‌ها دارد، یعنی افراد دارای پایگاه طبقاتی بالا، مصرف فرهنگی متعالی و نخبه‌گرایانه خواهند داشت، در حالی که مصرف فرهنگی طبقه پایین عوامانه و توده‌گرایانه است. در واقع در سلسله مراتب نخبگان دارای ذائقه‌های خوب و فرودستان و طبقه پایین ذائقه‌های عامه‌پسند دارند (حیدری و همکاران، ۱۳۹۴).

- **عادت‌واره^۸ (ساختمان ذهنی)**: به نظر بوردیو، عادت‌واره محل برخورد ساختار و کنش است. بوردیو گروه‌های اجتماعی از جمله طبقات اجتماعی را بر مبنای عادت‌واره تعریف می‌کند، زیرا افرادی که در ساختار اجتماعی موقعیت یکسانی را اشغال می‌کنند، عادت‌واره مشابهی دارند. عادت‌واره نوعی آمادگی عملی، آموختگی ضمنی، فراست، نوعی تربیت یافتگی اجتماعی از نوع ذوق است که به عامل اجتماعی این امکان را می‌دهد که روح قواعد، آداب، جهت‌ها، روند‌ها، ارزش‌ها و دیگر امور حوزه‌ی خاص خود (حوزه عملی، اقتصادی، ورزشی، هنری و ...) را دریابد، درون آن پذیرفته شود، جا بیفتد و منشأ اثر شود. اگر فضای اجتماعی را متشکل از سطوح یا نقاط بدانیم، هر سطح یا نقطه از این فضا دارای سطحی از عادت‌واره‌ها است که بر اثر شرایط اجتماعی مناسب با آن به‌وجود می‌آید (جمشیدیها، ۱۳۸۶).

^۵ David Emile Durkheim

^۶ Kurt Blaukoof

^۷ Homology

^۸ habital

- میدان^۹ (عرصه، زمینه، حوزه): میدان‌ها جزئی از فضاهای زندگی اجتماعی هستند و به تدریج از یکدیگر جدا می‌شوند. ما میدان‌های سیاسی، هنری، دانشگاهی، ورزشی و خیلی میدان‌ها داریم که این‌ها عرصه‌هایی برای مبارزه برای کسب جایگاه برتر هستند. به نظر بوردیو نابرابری همواره جزئی از این میدان‌های محل نزاع است که این نابرابری براساس در اختیار داشتن سرمایه (اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی) است. در واقع میدان به محل نزاع کنشگران و نهاد برای حفظ، بازسازی و یا براندازی نظام توزیع سرمایه و قدرت تبدیل می‌شود (کاظمیان و دیگران، ۱۳۹۳). هر میدان دارای قوانین خاص خود است که خلق و خو و به طور کلی منش افراد را شکل می‌دهد و در نتیجه افرادی که این قوانین را شناخته، به تطبیق منش خود با محیط میدان پرداخته و بر اساس آن عمل می‌کنند، می‌توانند به موفقیت در کسب سرمایه‌های آن میدان نائل گردند (گنجی و حیدریان، ۱۳۹۳).

- فضای اجتماعی: بوردیو فضای اجتماعی را نخستین و واپسین واقعیت می‌داند. این مفهوم شناخت دنیای اجتماعی در قالب روابط هاست. این فضا تنها تجمع اتفاقی افراد نیست، بلکه توزیعی از منابع و اعمال آرایشی از مقام‌های اجتماعی متفاوت است. فضای اجتماعی دارای ساختی سلسله‌مراتبی بر پایه تمایزها و تفاوت‌هاست. جایی است که افراد یا گروه‌ها در آن بر پایه روابطشان با یکدیگر و نوع تمایز و تفاوت جایگاهشان در برابر هم موجودیت می‌یابند. فضا همچون یک کلیت در قالب شماری میدان‌های فعالیت متفاوت سازمان‌یافته و مقام‌های یک میدان ممکن است به علت شباهت با مقام‌های دیگر مرتبط شود (عطاری، ۱۳۹۰).

- ذائقه^{۱۰}: به نظر بوردیو ذائقه عبارتست از ظرفیت یا توانایی آنکه گروهی از اشیا یا اعمال را به صورت مادی، نمادین و به معنای مجموعه‌ای از ترجیحات متمایزکننده به کار گرفت. ذائقه پیوند بعضی محصولات و مصرف‌کنندگان آن‌ها در یک فضای اجتماعی منطقه بندی شده را نمایش می‌دهد. همچنین ذائقه دآوری درباره ارزش تجربه‌های زیباشناختی نیز هست و نوعی آگاهی از طبقه و جایگاه اجتماعی افراد و به طور کلی روحیات زیباشناختی و گرایشات مصرف است که بوردیو آن را به سه نوع ذائقه مشروع (بورژوازی)، متوسط (خرده بورژوازی) و عامه پسند تقسیم کرده است. هر یک از طبقات اجتماعی ذائقه خاص خود را دارند و تغییر در این ذائقه منوط به شرایط طبقه‌ای (منش) افراد است. بنابراین با نوعی سبک زندگی فرهنگی و مصرفی ثابت از سوی افراد مواجه ایم (فاضلی، ۱۳۸۴).

- سرمایه^{۱۱}: مفهوم سرمایه در نظریه بوردیو که نفوذ مارکس در آن دیده می‌شود، بسیار فراتر از مفهوم مارکس است که صرفاً اقتصادی بود و بوردیو سرمایه‌های مختلفی را در نظر می‌گیرد. نخست سرمایه اقتصادی که شامل سرمایه مالی و درآمد و غیره می‌شود. دوم سرمایه اجتماعی که شامل به دست آوردن موقعیت‌های اجتماعی و برخورداری از شبکه‌های کمابیش گسترده‌ای از روابط، دوستان و آشنایان که می‌توانند در مواقع ضروری به نفع فرد وارد عمل شوند. سوم سرمایه نمادین است که به دلیل موقعیت‌های کاریزما تیک و با تکیه بر نمادها قدرت‌های پیش زمینه‌ای برای نمونه نهادها، سازمان‌ها، دین و ... برای فرد ایجاد می‌شود (فکوهی، ۱۳۸۴). چهارم سرمایه فرهنگی که مهمترین سرمایه از نظر بوردیو است. این سرمایه یک شاخص و اساس موقعیت طبقاتی است که در اینجا نگرش‌های فرهنگی، ترجیحات و رفتارها به عنوان سلیقه‌ها تصور می‌شوند.

بوردیو همچنین موضوعات نسلی را در چارچوب نابرابری و تضاد اجتماعی تحلیل می‌نماید. وی بر خلاف رویکرد ذهنی مانهایم به نسل‌ها، با رویکرد عینی به تبیین نسلی بر اساس جایگاه استراتژیک و عصری که نسل در رابطه با مجموعه‌ای از منابع مذکور دارد، می‌پردازد. منابعی که در واقع محصول شرایط تاریخی هر نسل است و دستیابی و بهره‌برداری از آن مستلزم نوعی هویت و

⁹- field

¹⁰-taste

¹¹-capital

همبستگی نسلی است که از سوی یک نسل علیه نسل های رقیب سازمان می‌یابد. کانونی که در راستای تعاملات میان نسل‌ها مطرح می‌نماید، اصطلاح ملکه است. ملکه به افراد همدوره‌ای دارای تجربه تاریخی-فرهنگی مشترک و حافظه جمعی اشاره دارد. برای بورديو تعاملات میان نسلی مانند آنچه که در مدل سایبرنتیکی پارسونز وجود دارد، عمدتاً حول محور فرهنگ جمعی و مشترک قرار دارند. برای او تعاملات میان نسلی مبتنی بر ابژه‌های فرهنگی، تعاملاتی شکاف‌گونه است. به اعتقاد بورديو، در شرایط معاصر شکاف نسل‌ها افقی بوده و در عرصه‌ها و میدان‌های مختلف اجتماعی، اعم از نهادی یا غیرنهادی، روبرویی بین جوانان و افراد مسن حاکی از تعارض بین افرادی با مواضع گوناگون قدرت و ثروت است. بنابراین نسل یک ساخته اجتماعی و حاصل تضاد بر سر منابع و سرمایه‌های اقتصادی و فرهنگی در داخل یک میدان معین است (ادهمی و دیگران، ۱۳۹۶).

همه چیز خوار - تک خوار^{۱۲}: پیترسون این دیدگاه را مطرح می‌کند که در آن ارتباط مستقیم بین موقعیت اجتماعی و نوع مصرف فرهنگی را قبول ندارد و معتقد است ترجیحات فرهنگی-هنری اقشار بالای جامعه صرفاً به انتخاب‌های نخبه‌گرایانه محدود نمی‌شود، بلکه شامل انواع سلیق عامه‌پسند می‌باشد. در واقع مصرف فرهنگی این قشر به شدت متنوع شده است در حالی که مصرف فرهنگی قشر پایین عامه‌پسند است. به نظر پیترسون اقشار بالا ذائقه التقاطی دارند اما قشر پایین تک چیز خوار هستند (همان، ۱۳۹۴).

- آدورنو که خود موسیقی دانی کارآزموده، آهنگسازی فعال، صاحب نظر در نظریه موسیقی و یکی از طرفداران موسیقی آوانگارد و غیرتجاری به حساب می‌آید، نمی‌توانست اوقات خود را به گوش کردن به موسیقی تولید شده از سوی شرکت‌های انحصاری که توده‌های عادی مصرف‌کننده آن هستند، هدر دهد. او معتقد است که موسیقی عامه تولید شده از سوی صنعت فرهنگ تحت تأثیر دو فرایند قرار دارد: استانداردشدن و فردیت مجازی.

در اینجا منظور این است که ترانه‌های عامه‌روزیه روز به یکدیگر شبیه‌تر می‌شوند، ساختار اصلی آن‌ها روز به روز یکسان‌تر می‌شود و بخش‌های آن با یکدیگر قابل تعویض است. با این حال ساختار اصلی با سرپوشی از جنبه‌های حاشیه‌ای نوگرایی و تنوع سبک که به عنوان علائم منحصر به فرد بودن ترانه‌ها شناخته می‌شود، پنهان شده است. استانداردشدن به شباهت‌های اصلی بین ترانه‌های عامه مربوط است و فردیت مجازی به تفاوت‌های جزئی بین آن‌ها. استانداردشدن نشان می‌دهد که چگونه صنعت هرگونه چالش، اصالت، اعتبار یا رضایت فکری از موسیقی‌ای را که تولید می‌شود تحت فشار قرار می‌دهد، در حالی که فردیت مجازی در این میان نقش قلاب را ایفا می‌کند، یعنی نوآوری ظاهری یا منحصر به فرد بودن ترانه، مصرف‌کننده را به دام می‌اندازد.

طبق اظهارات آدورنو، در موسیقی جدی مانند موسیقی کلاسیک و آوانگارد تمام جزئیات، مفهوم موسیقایی خود را از کل قطعه و جایگاه خود در آن کل به دست می‌آورند. اما در موسیقی عامه ابتدای هم‌نوایی با ابتدای بسیاری از هم‌نوایی‌های دیگر قابل جایگزینی است و تمام جزئیات قابل جایگزینی هستند. یکی از چند چالش موجود برای صنعت فرهنگ و بت‌وارگی کالا از سوی موسیقی جدی مطرح می‌شود که از شکل کالایی چشم‌پوشی می‌کند چون نمی‌تواند با تولید یا مصرف استاندارد کنترل شود. یکی از دلایل این امر این است که کسانی که به موسیقی عامه گوش می‌دهند تحت تأثیر احترام به فردیت قرار می‌گیرند. که این فردیت مجازی استانداردشدگی موسیقی را اختفاء می‌کند و باعث می‌شود شنونده تصور کند به چیزی متفاوت گوش می‌دهد. همچنین او معتقد است پیام‌گیرانی که به موسیقی عامه جلب می‌شوند براساس خصوصیات کودکانه‌ی خود بررسی می‌شوند (استریناتی، ۲۰۰۱).

¹²_omnivorous_single

مفهوم تعین وجودی

- کارل مانهایم^{۱۳} یکی از مفاهیم اصلی‌اش تعین وجودی است. این اصطلاح بر یک توالی مکانیکی علت و معلولی دلالت نمی‌کند، بلکه یک تحقیق تجربی می‌تواند ماهیت دقیق این رابطه را در موارد عینی باز نماید. او می‌گوید چنین تعینی زمانی اثبات می‌شود که نشان داده شود فراگرد معرفت طبق قوانین درون ذاتی‌اش تحول تاریخی نمی‌یابد و تنها از طبیعت چیزها یا از امکانات خالص منطقی پیروی نمی‌کند و یا به انگیزش یک دیالکتیک درونی عمل نمی‌کند، بلکه تحت تاثیر عوامل به کلی غیرنظری یا وجودی حرکت می‌کند. مانهایم می‌گوید این عوامل وجودی نه تنها در تکوین افکار دخیل‌اند، بلکه در صورت‌ها و محتواهای آن‌ها رخنه کرده و پهنه و شدت تجارب و مشاهدات ما را به گونه قاطعی تعیین می‌کنند، یعنی چشم انداز ذهن شناسنده را مشخص می‌سازند.

در زمان حال مانهایم بیشتر بر عامل اختلاف نسل‌ها در رابطه با افکار تاکید می‌کند. احتمالاً بی‌توجهی به جامعه‌شناسی نسل‌های مانهایم در گذشته و کشف دوباره آن، یکی از نمونه‌های بارز تعین وجودی معرفت باشد. به نظر مانهایم واقعیت تعلق داشتن به یک طبقه و یک نسل و یا یک گروه سنی، به افراد متعلق به این مقولات، موقعیت مشترکی در فراگرد تاریخی و اجتماعی می‌دهد. پهنه تجربه مشترک آن‌ها را به یک صورت خاصی محدود می‌سازد و آن‌ها را به یک شیوه فکری و تجربه خاص دعوت می‌نماید و آن‌ها یک نوع کنش تاریخی ویژه مشترک به شیوه‌های گوناگون واکنش نشان می‌دهند. آن‌ها پهنه‌ی دید یکسانی دارند ولی با نگرشی متفاوت به جهان می‌نگرند (ریترز، ۱۹۹۵: صص ۶۶-۶۹).

در واقع مانهایم برخلاف رویکرد رایج به نسل به معنای تبارشناسی و نسل به معنای همدوره‌ای، مفهوم نسل را به معنای جامعه‌شناسی براساس ریتم زیست‌شناختی تولد و مرگ به کار می‌برد. او افرادی که در درون نسل حاضرند و براساس تجربیات مشترک دارای دیدگاه مشترکی هستند، از افرادی که این وضعیت را ندارند متمایز می‌کند و از آن‌ها به عنوان واحدهای نسلی نام می‌برد. او یکی از راه‌های تعیین تفاوت‌های مهم بین طبقه و نسل را توجه به مفهوم زمان و دوره می‌داند. به نظر او نسل درگیر سازمان هویت زمانی و حافظه جمعی است. مهم‌ترین مقوله نسل واحد نسلی است که به معنای گروه سنی-زیستی و فراتر از آن در نظر گرفته است و آن‌را دارای ویژگی‌هایی چون محل و موقعیت ساختاری مشترک بر اساس طبقه‌بندی اقتصادی، اجتماعی و هویت واحد و خود آگاهی براساس تجربه مشترک است (ادهمی و دیگران، ۱۳۹۶).

مانهایم مفاهیم "نسل"، "تقابل سنی"، "تحرك نسلی" و ایدئولوژی‌های نسلی را در جهت تکمیل و نقد نظریه طبقاتی و عناصر قشربندی اجتماعی مارکس (طبقه، تضاد و ...) در جامعه‌شناسی مدرن و به عنوان بخشی از برنامه وسیع‌تر و برای جامعه‌شناسی معرفت و برای مطالعه رشد تفکر محافظه‌کاری در جوامع مدرن به کار برده است (همان، ۱۳۹۶).

بنابر تحلیل مانهایم نسل‌ها که برهه زمانی مشترک و موقعیت اجتماعی مشابهی دارند، دارای دید مشترکی هستند اما ممکن است دیدشان در بعد شخصی متفاوت باشد و این دید متفاوت ممکن است باعث شکل‌گیری نسل جدیدتر در تقابل با نسل پیشین شود. این تفاوت همچنین در ذائقه و سایر ابعاد زندگی بروز پیدا می‌کند و به شکل همگانی در بین یک نسل در برهه زمانی خود نمود می‌یابد. این روند باعث متمایز شدن یک نسل نسبت به نسل‌های قبل خود می‌شود و ما شاهد یک واحد نسلی و شکاف نسلی به معنایی که مانهایم مطرح می‌کند، هستیم.

-رونالد اینگلهارت^{۱۴} نظریه تعاملات میان نسلی را بیان می‌کند که مبتنی بر تفکیک ارزش‌ها، بر دو فرضیه استوار است: یکی فرضیه کمیابی است که در آن اولویت‌های فرد بازتاب محیط اجتماعی-اقتصادی است، به گونه‌ای که فرد بیشترین ارزش ذهنی را به اموری می‌دهد که عرضه آن نسبتاً کم است، یعنی دوره‌های رونق به افزایش فرامادی‌گرایی و دوره‌های کمیابی به ارزش‌های

¹³-karel Mannheim

¹⁴-Ronald Inglehart

مادی‌گرایانه می‌انجامد. دوم فرضیه اجتماعی‌شدن است که در آن ارزش‌های اصلی شخص تا حد زیادی بازتاب اوضاع حاکم بر سال‌های قبل از بلوغ وی است. برای اینگلهارت تعاملات میان نسلی جوامع مبتنی بر ارزش‌های متفاوت در راستای سطوح توسعه اجتماعی-اقتصادی است و میزان آن تغییر می‌پذیرد.

او تحول اجتماعی بر مبنای تحولات اجتماعی-اقتصادی را در قالب دگرگونی فرهنگی تعریف می‌کند که سمت‌گیری ارزشی و در نتیجه تفاوت‌های نسلی را به همراه دارد. می‌توان گفت هر چه جامعه یک دوره سطح رشد اقتصادی بالاتری را تجربه کند، وضعیت تعاملات میان نسلی در راستای گسست و شکاف بیشتری قرار می‌گیرد و ثبات اقتصادی منجر به تداوم گفتمان نسلی و همپوشانی ارزشی نسل‌ها می‌گردد. اینگلهارت با انجام تحقیقات تجربی به این نتیجه رسید که توسعه اقتصادی (ارزش‌های مادی) جوامع باعث جایگزینی نسلی می‌شود که برخلاف نسل گذشته تاکید بیشتری بر حفاظت از محیط زیست و کیفیت زندگی و انواع آزادی‌ها (ارزش‌های فرامادی) دارند. همچنین اینگلهارت یکی از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر شکاف نسل‌ها را جهانی‌شدن ارتباطات به واسطه وسایل ارتباط جمعی می‌داند (همان، ۱۳۹۶).

اینگلهارت و آبراهامسون در تئوری تغییر ارزش بین نسل‌ها به افزایش سطح تحصیلات که خود از مؤلفه‌های مدرنیزاسیون و توسعه و تحول اقتصادی و اجتماعی است، تأکید می‌کنند (خالقی فر، ۱۳۹۶). در واقع می‌توان گفت امروزه برخی جوامع به دلیل توسعه اقتصادی به سطح ارزش‌های فرامادی رسیده‌اند، نسل‌ها دیگر مانند قبل به ارزش‌های مادی وابسته نیستند، که در این میان دسترسی این نسل به تحصیلات عالی نیز بی‌تأثیر نخواهد بود و تا حد زیادی از ذائقه‌ها و نگرش‌های نسل قبلشان فاصله گرفته‌اند. همچنین گسترش دسترسی به وسایل ارتباط جمعی و ارتباطات جهانی که به دنبال جهانی‌شدن به وجود آمد، بر تفاوت و اختلاف بین نسل‌ها افزود.

-**گریستوفر بالس**^{۱۵} ابژه‌های نسلی را مطرح می‌کند که عبارتست از شخص، مکان، شیء یا رویدادی که از نظر فرد مبین نسل اوست و به یادآوردنش احساسی از نسل خود را در ذهنش زنده می‌کند. وی معتقد است هر نسلی آن ابژه‌های نسلی، اشخاص، رویدادها و چیزهایی را بر می‌گزیند که برای هویت آن نسل دارای معنای خاصی هستند و ابژه‌های هر نسلی به طور بالقوه برای نسلی دیگر واجد اهمیت‌اند، اما این ابژه‌های نسلی معمولاً معنایی متفاوت می‌یابند. می‌توان گفت هویت نسلی در فاصله بین عصیان نوجوانی و سی سالگی شکل می‌گیرد. در سی سالگی است که فرد می‌تواند دوران کودکی، نوجوانی و جوانی خود را به صورت یک رشته متصل در نظر بگیرد و چندسال بعد متوجه می‌شود که نسل جدیدی دست اندرکار شناساندن خود است که این همان نسل جدید است.

نسل‌ها با یکدیگر متفاوت‌اند و این تفاوت به برداشتی که آحاد هر نسل از دوره و زمانه خود دارند، شدت و حدت می‌بخشد و به این سبب تفاوت نسل‌ها و ابژه‌های متفاوتشان، پیدایش هر نسل جدید خواه ناخواه نسل‌های قبلی را بهت زده می‌کند. همچنین ذهنیت هر نسلی، فضایی است بالقوه که در آن می‌توان ابژه‌های نسلی را خلق کرد و به مدد آن تجربیات و دیدگاه‌های جمعی قشر جوان را بنیاد نهاد و تا حدودی درباره آن تجربیات و دیدگاه‌ها مذاقه کرد. ابژه‌های نسلی همچون خاطرات پوشان، تعبیر نسل جدید از هویتش را در شیء واقعی متبلور می‌کنند.

هویت هر نسل، آمیزه‌ای عجیب و غریب از مفاهیمی است که یا توسط همان نسل ابداع شده و یا به آن تحمیل گردیده است. اینها عواملی است که هم برداشت هر کس از نسل خودش را بغرنج‌تر می‌سازد و هم اینکه در عین حال با پیچیدگی مواضع آحاد آن نسل، بر غنای این شکل از ذهنیت می‌افزاید. دیالکتیک بین نسلی، همه ما را در خشونت، پذیرش زایش فرهنگی درگیر می‌کند. ما با افراد بزرگ‌تر از خودمان تخالف می‌ورزیم، آن‌ها هم با ما مقابله می‌کنند. آن‌ها راهی برای پذیرفتن ما یعنی مجال دادن به تولد نسل ما نمی‌یابند و یا می‌یابند، همانگونه که ما ابژه‌های نسلی آن‌ها را از آن خود می‌کنیم، به برخی از آن ابژه‌ها

¹⁵-Christopher Bollas

جنبه‌ای تاریخی می‌بخشیم و در نظمی کیهانی کاربردپذیرشان می‌سازیم، نظمی که ممکن است یک نسل را در جایگاهی ماورای نسلی قرار دهد (شفیعی شکیب، ۱۳۸۰: صص ۲۷-۱۲).

بنابر نظر بالس می‌توان گفت والدین و فرزندان به دلیل فاصله سنی حداقل دو دهه و بیشتر دو نسل با ابژه‌های نسلی متفاوت‌اند. در این میان اگر چه ممکن است نسل قبل بتوانند ویژگی‌های نسل خود را به فرزندان انتقال دهند و یا تحمیل کنند، اما این نسل جوان است که به دلیل خصوصیات جدید نسلش، آن را متمایز می‌کند، بیشتر بر نسل قبل تأثیر می‌گذارد و آن را به سایر نسل‌ها تحمیل می‌کند. والدین که نمی‌توانند به راحتی ابژه‌های نسلی فرزندان را بپذیرند، در اکثر موارد با آن‌ها مخالف می‌ورزند. اما در همه شرایط این شدت از اختلاف بین نسلی دیده نمی‌شود، بلکه اختلاف نسلی که بیشتر در ذائقه‌ها بروز کرده، به دلیل سرعت تغییراتی است که مدرنیته و جهانی‌شدن در جهان شکل داده‌اند. چرا که نسل پیشین بیشتر به سنت‌ها گرایش دارند و این حجم از تغییرات که مغایر با ذائقه و عقاید آن‌هاست، به سختی می‌پذیرند.

هنر پست مدرن: جیمسون^{۱۶} تصویر به نسبت آشکاری از جامعه مابعدنویین ارائه می‌کند که دارای یکسری ویژگی‌هاست. به نظر او جامعه مابعدنویین با سطحی بودن و فقدان عمق مشخص می‌شود. فرآورده‌های فرهنگی این جامعه به تصویرهای سطحی قناعت می‌کنند و به عمق معنای مسلط بر این تصویرها کاری ندارند. نما رونوشتی از یک رونوشت به شمار می‌رود، جیمسون نما را رونوشت برابر اصل چیزی می‌داند که اصل آن هرگز وجود نداشته است (ریترز، ۱۹۹۵: ۷۷۰).

موسیقی که یک فرآورده فرهنگی است، در دنیای امروز دیگر آن حالت تأثیر عمقی و محتوای ریشه‌ای را ندارد، یعنی محتوای این موسیقی به جای آنکه نشأت گرفته از عمق سنت‌های فرهنگی یک قوم باشد، سطحی، بی‌معنا و بی‌محتواست. همچنین موسیقی در این عصر جدید آن تأثر و حالت برانگیختگی عواطف و ایجاد احساسات عمیق (حزن، شادی و ...) را در انسان‌ها شکل نمی‌دهد و فرد با گوش دادن به آن‌ها حس تعلق قومی و بومی در او شکل نمی‌گیرد. افراد صرفاً برای دلخوشی موقتی و سطحی به آن‌ها گوش می‌دهند و شور و هیجانی را در آن‌ها بر نمی‌انگیزاند. از آنجایی که ما در عصر مابعدنویین با نبود تاریخ مواجه‌ایم، بنابراین موسیقی سیر مشخصی ندارد، یعنی موسیقی که در گذشته در یک جامعه یا قوم مصرف می‌شده، ارتباطش با موسیقی امروز دچار گسستگی شده است. این موسیقی جدید بسیار متعارض، در هم و برهم و مغشوش و چندپاره است. اما یکی از مهم‌ترین ابزارهای که سبب گسترش این موسیقی متعارض و مشوش کننده شده، تکنولوژی‌های نوپدیداند که تصویری سطحی و بی‌محتوا از هنر و به طور خاص موسیقی را حمل و به افراد جامعه منتقل می‌کنند (همان، ۱۹۹۵).

- **زیگموند باومن**^{۱۷} اصطلاح مدرنیته سیال^{۱۸} را برای توصیف جهان به عنوان شکل در حال تغییر دائمی به کار برده است. به نظر او مدرنیته در دو مرحله باعث ایجاد این تغییرات شده که مرحله اول را مدرنیته جامد و مرحله دوم را مدرنیته سیال می‌نامد. در مرحله اول مدرنیته با ذوب کردن جامدات باقیمانده از جامعه صنعتی عرصه را برای تاخت و تاز و تسلط عقلانیت ابزاری باز گذاشته بود. در مدرنیته سیال ما در حالت حرکت از عصر گروه‌های مرجع از پیش تعیین شده به سوی عصر جدید مقایسه جهانی هستیم (بیلهرز^{۱۹}، ۲۰۰۱).

ما در دنیای مدرن شاهد سیالیت در تمام وجوه هستیم، که این را در تعلقات و ذائقه افراد می‌توان به خوبی مشاهده کرد. جهان سیال باعث عدم تعلق فرد به یک سبک هنری و سبک موسیقی خاص است و افراد نوعی تنوع‌گرایی و عدم پایداری را تجربه می‌کنند، گویی برای سیراب شدن روح ناآرامشان در دنیای مبهم و مغشوش به طور مداوم ذائقه موسیقایی‌شان را تغییر می‌دهند و نمی‌توانند ذائقه و تعلق خاطر ثابتی داشته باشند (بیلهرز، ۲۰۰۱).

¹⁶ _Fredric Jameson

¹⁷ _Zigmunt Bauman

¹⁸ _liquid modernity

¹⁹ _Bilherz

۳- روش پژوهش

مطالعه حاضر بر مبنای پارادایم کیفی و به روش تحلیل تماتیک (تحلیل مضمونی) انجام گرفته است. تحلیل تماتیک^{۲۰} فرآیند شناخت الگوها یا تم‌ها در داده‌های کیفی است. از مزایای این روش آن است که روش است و روش شناسی نیست، یعنی برخلاف اکثر روش‌های کیفی دیگر به دیدگاه معرفت‌شناختی یا نظری بخصوصی متکی نیست (۲۰۱۳، Braun & Charke) به نقل از هاشمی، ۱۳۹۸). هدف تحلیل تماتیک، شناسایی تم‌ها، یعنی الگوها در داده‌های مهم یا جالب توجه محقق است و از این تم‌ها برای پاسخگویی به سوالات تحقیق مورد استفاده قرار می‌گیرد (Delahunt & Maguire, به نقل از هاشمی). تحلیل تماتیک ۶ مرحله دارد: ۱. آشنایی با داده‌ها ۲. تولید کدهای اولیه ۳. جستجوی تم‌ها ۴. بررسی تم‌ها ۵. تعریف تم‌ها ۶. نگارش و تحلیل داده نهایی (همان). در این مطالعه ابزار گردآوری اطلاعات مصاحبه نیمه‌ساخت یافته می‌باشد، که از دل این مصاحبه‌ها داده‌ها جمع‌آوری گردید سپس کد بندی داده‌ها صورت گرفت. لیست کدهای مرتبط با هر تم در زیر مجموعه آن دسته‌بندی شده و بعد تم‌های مورد نظر در برابر مجموعه داده‌ها بررسی شدند، تا مشخص شود که تم‌ها بیانگر داده‌ها و کدهای مورد نظر پژوهشگر هستند یا خیر؟ سپس تم‌های اصلی تعریف و تبیین شد. در نهایت روایات تحلیل، داده‌ها استخراج و محتوا در رابطه با زمینه نظری و تجربی انجام گرفت. جامعه هدف محقق ایل خزل در استان ایلام است که این ایل شامل چهار طایفه مرشدوند و خسروند (ساکن در بخش کارزان شهرستان سیروان)، طایفه قلی وند (ساکن در بخش آسمان آباد شهرستان چرداول) و طایفه شمسی وند (ساکن در روستای زنجیره علیا و سفلی) می‌باشد. حجم نمونه مورد نظر بر مبنای رسیدن به اشباع نظری، ۹۰ نفر (۳۰ خانوار) انتخاب گردید. قابلیت تصدیق از طریق حضور مستمر محقق در میدان تحقیق انجام و استخراج دقیق مصاحبه‌ها با بهره‌گیری از نظر ارزیابان انجام شد و قابلیت انتقال از طریق نگارش یادداشت‌های فنی، مقایسه یافته‌ها با ادبیات تحقیق و آراء صاحب نظران انجام پذیرفت.

مشخصات و کد مصاحبه شونده‌گان

شماره پاسخگو	جنس	سن	تحصیلات	محل سکونت	شغل	طایفه	کد پاسخگو
۱	مرد	۵۰	دیپلم	کارزان	آزاد	خسروند	G2-A2-E4- H3-J4- C4
۲	زن	۴۷	پنجم ابتدایی	کارزان	خانهدار	خسروند	G1-A2-E2- H3-J2- C4
۳	زن	۱۸	دیپلم	کارزان	دانش‌آموز	خسروند	G1-A1- E4- H3-J1- C4
۴	مرد	۴۳	سیکل	آسمان آباد	آزاد	قلی وند	G2-A2-E3-H1- J4-C1
۵	زن	۳۹	سیکل	آسمان آباد	خانه دار	قلی وند	G1-A2- E3 H1- J2- C1
۶	زن	۱۹	دیپلم	آسمان آباد	دانش آموز	قلی وند	G1-A1- E4- H1- J1- C1
۷	مرد	۵۷	پنجم ابتدایی	آسمان آباد	آزاد	قلی وند	G2-A2- E2- H1- J4- C1
۸	زن	۵۲	بی سواد	آسمان آباد	خانه دار	قلی وند	G1-A2-E1- H1- J2- C1
۹	مرد	۱۸	دیپلم	آسمان آباد	دانش آموز	قلی وند	G2- A1- E4-H1 J1- C1
۱۰	مرد	۶۰	بی سواد	آسمان آباد	آزاد	قلی وند	G2- A2- E2- H1- J4- C1
۱۱	زن	۵۴	پنجم ابتدایی	آسمان آباد	آزاد	قلیوند	G1- A2- E2- H1- J4- C1
۱۲	مرد	۱۵	سیکل	آسمان آباد	دانش آموز	قلی وند	G2- A1- E3- H1- J1- C1
۱۳	مرد	۵۳	پنجم ابتدایی	آسمان آباد	آزاد	قلی وند	G2- A2- E2- H1 J4- C1
۱۴	زن	۴۵	سیکل	آسمان آباد	کارمند	قلی وند	G1- A2- E3- H1-J3- C1
۱۵	زن	۱۷	دیپلم	آسمان آباد	دانش آموز	قلی وند	G1- A1- E4- H1- J1- C1
۱۶	مرد	۴۰	دیپلم	زنجیره	کارمند	شمسی وند	G2- A2- E4-H2- J3-C2
۱۷	زن	۳۷	دیپلم	زنجیره	خانه دار	شمسی وند	G1- A2- E4- H2- J2- C2
۱۸	مرد	۱۵	سیکل	زنجیره	دانش آموز	شمسی وند	G2- A1- E3- H2- J1- C2

²⁰ -thematic analysis

G2- A2-E6- H2- J3- C2	شمسی وند	کارمند	زنجیره	لیسانس	۴۵	مرد	۱۹
G1- A2- E4- H2- J4- C2	شمسی وند	آزاد	زنجیره	دیپلم	۴۱	زن	۲۰
G1- A1- E4- H2- J1- C2	شمسی وند	دانش آموز	زنجیره	دیپلم	۱۹	زن	۲۱
G2- A2- E7- H3 J4-C3	مرشدوند	آزاد	کارزان	فوق لیسانس	۴۲	مرد	۲۲
G1- A2- E6- H3- J3- C3	مرشدوند	کارمند	کارزان	لیسانس	۳۵	زن	۲۳
G1- A1- E3- H3- J1- C3	مرشدوند	دانش آموز	کارزان	سیکل	۱۴	زن	۲۴
G2- A2- E4- H2- J4- C2	شمسی وند	آزاد	زنجیره	دیپلم	۵۸	مرد	۲۵
G1- A2- E2- H2- J2- C2	شمسی وند	خانه دار	زنجیره	پنجم ابتدایی	۴۹	زن	۲۶
G1- A1- E4- H2- J1- C2	شمسی وند	دانش آموز	زنجیره	دیپلم	۱۹	زن	۲۷
G2- A2- E2- H3-J5- C3	مرشدوند	بازنشسته	کارزان	پنجم ابتدایی	۶۳	مرد	۲۸
G1- A2- E3- H3- J2- C3	مرشدوند	خانه دار	کارزان	سیکل	۵۴	زن	۲۹
G1- A1- E3- H3- J1- C3	مرشدوند	دانش آموز	کارزان	سیکل	۱۷	زن	۳۰
G2- A2- E6- H3- J3- C3	مرشدوند	کارمند	کارزان	لیسانس	۴۷	مرد	۳۱
G1 A2- E4- H3- J4- C3	مرشدوند	آزاد	کارزان	دیپلم	۴۲	زن	۳۲
G2- A1- E4- H3- J1- C3	مرشدوند	دانش آموز	کارزان	دیپلم	۱۸	مرد	۳۳
G2- A2- E4- H3- J5- C4	خضروند	بازنشسته	کارزان	دیپلم	۵۹	مرد	۳۴
G1- A2- E6- H3- J3- C4	خضروند	کارمند	کارزان	لیسانس	۵۰	زن	۳۵
G2- A1- E3- H3- J1- C4	خضروند	دانش آموز	کارزان	سیکل	۱۷	مرد	۳۶
G2- A2- E4- H1- J4- C1	قلی وند	آزاد	آسمان آباد	دیپلم	۴۴	مرد	۳۷
G1- A2- E4- H1- J2- C1	قلی وند	خانه دار	آسمان آباد	دیپلم	۴۰	زن	۳۸
G2- A1- E3- H1- J1- C1	قلی وند	دانش آموز	آسمان آباد	سیکل	۱۶	مرد	۳۹
G2- A2- E6- H3 J4- C4	خضروند	آزاد	کارزان	لیسانس	۴۷	مرد	۴۰
G1- A2- E5- H3- J2- C4	خضروند	خانه دار	کارزان	فوق دیپلم	۴۰	زن	۴۱
G2- A1- E3- H3- J1- C4	خضروند	دانش آموز	کارزان	سیکل	۱۶	مرد	۴۲
G2- A2- E1- H2- J4- C2	شمسی وند	آزاد	زنجیره	بی سواد	۶۲	مرد	۴۳
G1- A2- E1- H2- J2- C2	شمسی وند	خانه دار	زنجیره	بی سواد	۵۷	زن	۴۴
G1- A1- E3- H2- J2- C2	شمسی وند	خانه دار	زنجیره	سیکل	۱۸	زن	۴۵
G2- A2- E2- H2- J5- C2	شمسی وند	بازنشسته	زنجیره	پنجم ابتدایی	۶۰	مرد	۴۶
G1- A2- E1- H2- J4- C2	شمسی وند	آزاد	زنجیره	بی سواد	۵۳	زن	۴۷
G1- A1- E4- H2- J1- C2	شمسی وند	دانش آموز	زنجیره	دیپلم	۱۹	زن	۴۸
G2- A2- E3- H3- C4	خضروند	کارمند	کارزان	سیکل	۵۸	مرد	۴۹
G1 A2- E2- H3- J4- C4	خضروند	آزاد	کارزان	پنجم ابتدایی	۵۰	زن	۵۰
G2- A1- E4- H3- J1- C4	خضروند	دانش آموز	کارزان	دیپلم	۱۹	مرد	۵۱
G2- A2- E4- H1- J4- C1	قلی وند	آزاد	آسمان آباد	دیپلم	۴۶	مرد	۵۲
G1- A2- E6- H1- J2 C1-	قلی وند	خانه دار	آسمان آباد	لیسانس	۴۱	زن	۵۳
G1- A1- E3- H1- J1- C1	قلی وند	دانش آموز	آسمان آباد	سیکل	۱۶	زن	۵۴
G2- A2- E2- H3- J4- C3	مرشدوند	آزاد	کارزان	پنجم ابتدایی	۶۵	مرد	۵۵
G1- A2- E3- H3- J2- C3	مرشدوند	خانه دار	کارزان	سیکل	۶۰	زن	۵۶
G2- A1- E4- H3- J1- C3	مرشدوند	دانش آموز	کارزان	دیپلم	۱۸	مرد	۵۷
G2- A2- E3- H3- J4- C3	مرشدوند	آزاد	کارزان	سیکل	۵۳	مرد	۵۸
G1- A2- E3- H3- J4- C3	مرشدوند	آزاد	کارزان	سیکل	۴۹	زن	۵۹
G2- A1- E3- H3- J1- C3	مرشدوند	دانش آموز	کارزان	سیکل	۱۷	مرد	۶۰
G2- A2- E4- H1- J3- C1	قلی وند	کارمند	آسمان آباد	دیپلم	۵۷	مرد	۶۱
G1- A2-E5- H1- J2- C1	قلی وند	خانه دار	آسمان آباد	فوق دیپلم	۴۸	زن	۶۲
G2- A1 E3- H1- J1- C1	قلی وند	دانش آموز	آسمان آباد	سیکل	۱۵	مرد	۶۳

G2- A2- E2- H3- J4- C4	خضروند	آزاد	کارزان	پنجم ابتدایی	۶۰	مرد	۶۴
G1- A2- E3- H3- J4- C4	خضروند	آزاد	کارزان	سیکل	۴۹	زن	۶۵
G2- A1-E4- H3- J1-C4	خضروند	دانش آموز	کارزان	دیپلم	۱۸	مرد	۶۶
G2- A2- E6- H2- J3- C2	شمسی وند	کارمند	زنجیره	لیسانس	۴۹	مرد	۶۷
G1- A2- E3- H2- J4- C2	شمسی وند	آزاد	زنجیره	سیکل	۴۷	زن	۶۸
G1- A1- E3- H2- J1- C2	شمسی وند	دانش آموز	زنجیره	سیکل	۱۶	زن	۶۹
G2- A2- E2- H2- J4- C2	شمسی وند	آزاد	زنجیره	پنجم ابتدایی	۶۱	مرد	۷۰
G1- A2- E2- H2- J4- C2	شمسی وند	آزاد	زنجیره	پنجم ابتدایی	۵۰	زن	۷۱
G1- A1- E4- H2- J1- C2	شمسی وند	دانش آموز	زنجیره	دیپلم	۱۸	زن	۷۲
G2- A2- E6- H1- J3- C1	قلی وند	کارمند	آسمان آباد	لیسانس	۴۶	مرد	۷۳
G1- A2-E7- H1- J4- C1	قلی وند	آزاد	آسمان آباد	فوق لیسانس	۴۱	زن	۷۴
G1- A1- E4- H1- J1- C1	قلی وند	دانش آموز	آسمان آباد	دیپلم	۱۸	زن	۷۵
G2- A2- E2- H1- J4- C1	قلی وند	آزاد	آسمان آباد	پنجم ابتدایی	۵۳	مرد	۷۶
G1- A2- E2- H1- J2- C1	قلی وند	خانه دار	آسمان آباد	پنجم ابتدایی	۴۹	زن	۷۷
G2- A1- E3- H1- J1- C1	قلی وند	دانش آموز	آسمان آباد	سیکل	۱۵	مرد	۷۸
G2- A2- E1- H1- J4- C1	قلی وند	آزاد	آسمان آباد	بی سواد	۶۵	مرد	۷۹
G1- A2- E3- H1- J2- C1	قلی وند	خانه دار	آسمان آباد	سیکل	۵۸	زن	۸۰
G1- A1- E3- H1- J1- C1	قلی وند	دانش آموز	آسمان آباد	سیکل	۱۷	زن	۸۱
G2- A2- E2- H2- J5- C2	شمسی وند	بازنشسته	زنجیره	پنجم ابتدایی	۶۷	مرد	۸۲
G1- A2- E4- H2- J4- C2	شمسی وند	آزاد	زنجیره	دیپلم	۶۰	زن	۸۳
G2- A1 E4-H2- J1- C2	شمسی وند	دانش آموز	زنجیره	دیپلم	۱۸	مرد	۸۴
G2- A2- E3- H2- J4- C2	شمسی وند	آزاد	زنجیره	سیکل	۶۲	مرد	۸۵
G1- A2- E4- H2- J2- C2	شمسی وند	خانه دار	زنجیره	دیپلم	۵۵	زن	۸۶
G1- A1- E3- H2- J1- C2	شمسی وند	دانش آموز	زنجیره	سیکل	۱۴	زن	۸۷
G2- A2- E6- H2- J3- C2	شمسی وند	کارمند	زنجیره	لیسانس	۴۳	مرد	۸۸
G1- A2- E5- H2- J4- C2	شمسی وند	آزاد	زنجیره	فوق دیپلم	۴۰	زن	۸۹
G2- A1- E3- H2- J1- C2	شمسی وند	دانش آموز	زنجیره	سیکل	۱۵	مرد	۹۰

۴- تحلیل یافته‌ها

از مجموع ۹۰ مصاحبه شونده ۴۵ نفر زن و ۴۵ نفر مرد بودند. ۳۰ نفر (نسل جدید) از آن‌ها کمتر از ۳۰ سال و ۶۰ نفر (نسل گذشته) بالای ۳۰ سال سن داشتند. در مؤلفه تحصیلات ۶ نفر بی سواد، ۱۵ نفر پنجم ابتدایی، ۲۸ نفر سیکل، ۲۷ نفر دیپلم، ۳ نفر فوق دیپلم، ۹ نفر لیسانس و ۲ نفر فوق لیسانس بودند. محل سکونت ۳۰ نفر از پاسخگویان زنجیره، ۳۰ نفر آسمان آباد و ۳۰ نفر کارزان است. شغل ۳۰ نفر از پاسخگویان آزاد، ۲۹ نفر دانش آموز، ۱۱ نفر کارمند، ۴ نفر بازنشسته و ۱۶ نفر بوده است. همچنین ۳۰ نفر از شرکت‌کنندگان از طایفه شمسی وند، ۳۰ نفر از آسمان آباد، ۱۵ نفر از طایفه مرشدوند و ۱۵ نفر از طایفه خضروند بودند.

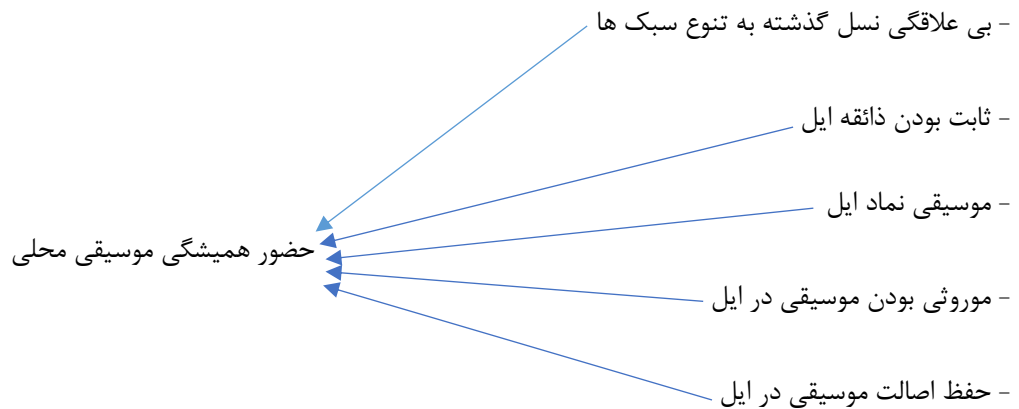
– فرایند شکل‌گیری کدهای اولیه

– موسیقی زبان گویای هر فرهنگ برای معرفی‌اش به سایر فرهنگ‌هاست.

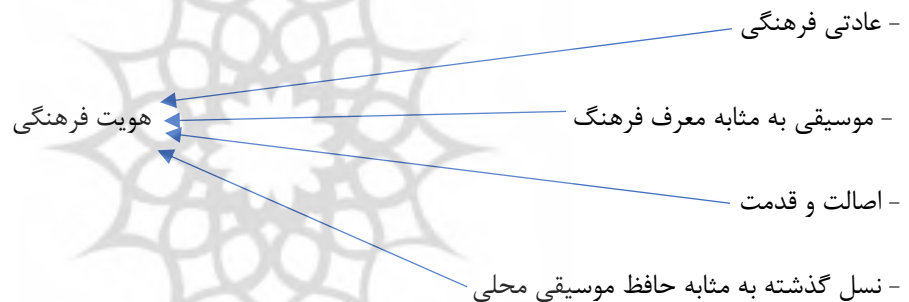
موسیقی معرف هر فرهنگ

– موسیقی در هر فرهنگ میزان علاقه به موسیقی و هنر را نشان می‌دهد.

به طور مثال از دو عبارت معنایی بیان شده، مفهوم "موسیقی معرف هر فرهنگ" استخراج گردید. به این صورت از مجموع عبارات معنایی، ۱۸۳ مفهوم (کد اولیه) استخراج گردید.

به طور مثال از مفاهیم بیان شده، تم فرعی "حضور همیشگی موسیقی" استخراج گردید. به این ترتیب از مجموع ۱۸۳ مفهوم مرتبط، ۳۴ تم فرعی استخراج گردید.

برای مثال از تم‌های فرعی بیان شده، تم اصلی "هویت فرهنگی" استخراج گردید. به این ترتیب از مجموع ۳۴ تم فرعی مرتبط، ۱۷ تم اصلی استخراج گردید که عبارت‌اند از: تکثر ذائقه موسیقی، نقش حاشیه‌ای موسیقی، هویت فرهنگی، عقبه علاقه به موسیقی، ریتم محوری، خصلت نوستالوژیک، خصلت آرام بخش موسیقی محلی، وحدت‌آفرینی، موضع نسل نو، موضع نسل پیشین، کارکرد منفی موسیقی غیرمحلی، خطر استحاله موسیقی محلی، تداوم رونق، همه چیزخوار، آسیب نسلی.

تفسیر تم‌های اصلی

در این بخش به تعریف تم‌های اصلی که در جدول ۴-۳ معرفی شدند، پرداخته شده است. مجموع تم‌های اصلی ۱۸ عامل است که تعریف آن‌ها بر مبنای عبارات معنایی و مفاهیم مستخرج (بر پایه پاسخ مصاحبه‌شوندگان) صورت گرفته است. همچنین برای استناد به پاسخ مصاحبه‌شوندگان، در هر تم به پاسخ یک یا دو مصاحبه‌شونده اشاره گردیده است.

۱- **تکثر ذائقه موسیقی:** منظور از تکثر ذائقه موسیقی، تنوع در ذائقه افراد است و معمولاً هر یک از افراد به یک یا چند سبک علاقمندند. در بین نسل گذشته تکثر کمتری دیده می‌شد و این نسل بیشتر موسیقی محلی و سنتی را انتخاب می‌کردند. اما در بین نسل جدید تکثر ذائقه به وفور مشاهده گردید. در واقع نسل گذشته مانند امروز به موسیقی دسترسی نداشته‌اند، بنابراین علاقه آن‌ها به سبک‌های خاصی محدود شده است. از طرفی این نسل به دلیل پابندی به فرهنگ بومی و سنتی‌اش، موسیقی‌های محلی را ترجیح می‌دهد و تنوع ذائقه را آشفتگی در سلیقه، بخصوص بین نسل جوان تلقی می‌کند. در حالی که نسل جدید

نمی‌تواند به یک سبک خاص اکتفا کند و ترجیح می‌دهد هر سبکی را که وارد بازار می‌شود، گوش دهد و همواره می‌خواهد ذائقه‌اش را روزآمد کند.

به عنوان مثال پاسخگوی ۲۹ (G1-A2-E3-H3-J2-C3) بیان می‌کند که به موسیقی محلی و سنتی علاقمندم و پاسخگوی ۶۹ (G1-A1-E3-H2-J1-C2) می‌گوید که به موسیقی رپ و راک علاقه زیادی دارم.

۲- نقش حاشیه‌ای موسیقی: نقش حاشیه‌ای موسیقی به این معناست که موسیقی در کانون توجه و از اصول مهم زندگی نیست، چرا که مسائل مهم‌تری وجود دارند، بنابراین بدون موسیقی می‌توان از هنرها و سرگرمی‌های دیگر بهره‌مند شد. به اعتقاد برخی پاسخگویان موسیقی دارای مضراتی مثل وقت گیر بودن، تأثیر منفی بر روحیه و ... است. در واقع نقش حاشیه‌ای موسیقی اهمیت موسیقی و تأثیرات مثبت آن را نادیده گرفته است. این نوع نگاه مربوط به کسانی است که چندان با موسیقی انس نگرفته‌اند و به ارزش هنری و تأثیر مثبت آن بر فرهنگ واقف نبوده‌اند.

مثلاً پاسخگوی ۴۶ (G2-A2-E2-J4-C4) معتقد است که حذف موسیقی اختلال چندان در زندگی ایجاد نمی‌کند و پاسخگوی ۶۴ (G2-A2-E2-H3-J4-C4) اشاره می‌کند که نسل جدید زمان زیادی را برای موسیقی هدر می‌دهند.

۳- موسیقی به مثابه مونس زندگی: موسیقی به مثابه مونس زندگی به نقش پررنگ و ضروری موسیقی برای روح و روان انسان اشاره دارد. یعنی موسیقی همواره بوده و انسان با آن انس و الفت داشته است. در واقع در دنیای پرتلاطم امروز احساس نیاز بیشتری به موسیقی حس می‌شود. در واقع انسان در اوج تنهایی خود می‌تواند موسیقی را به عنوان همدم و مونس خود برگزیند و در دنیای امروز که انسان‌ها حس خلا و تنهایی بیشتری می‌کنند، موسیقی بهترین وسیله برای پر کردن این خلا است.

مثلاً پاسخگوی ۸۱ (G1-A1-E3-H1-J1-C1) بیان می‌کند که موسیقی بخش فرامادی و زیبای زندگی است و بدون موسیقی تنها بخش مادی و سخت زندگی باقی می‌ماند. یا پاسخگوی ۳۳ (G2-A1-E4-H3-J1-C3) اعتقاد دارد که چون موسیقی همواره وجود داشته، نبودش قابل تصور هم نیست.

۴- هویت فرهنگی: گرچه منظور از هویت فرهنگی قومیت، نژاد و ملیت است اما می‌تواند به پیشینه طولانی موسیقی در بین مردم ایل خزل مرتبط باشد، به طوری که موسیقی نماد و معرف این ایل از گذشته تا به امروز بوده است. اگرچه تنوع سبک‌ها به وفور دیده می‌شود، اما موسیقی محلی ایل همواره با فرهنگ ایلی گره خورده و بخشی از هویت آنان است. این موسیقی همواره اصالت و ریشه افراد را به آن‌ها یادآوری کرده و در دنیای امروز که انسان‌ها چندان به ریشه و هویت فرهنگی‌شان واقف نیستند، موسیقی محلی راهنمایی برای هدایتشان است. در واقع ایل خزل از جمله ایلاتی است که توانسته تاکنون اصالت فرهنگی و هویت ایلی‌اش را حفظ کند و نمونه بارز آن حفظ اصالت موسیقی محلی و نقش پررنگ آن در زندگی این مردم است.

مثلاً مصاحبه شونده ۶۷ (G2-A2-E6-H2-J3-C2) معتقد است که موسیقی زبان گویای هر فرهنگ برای معرفی‌اش به سایر فرهنگ‌هاست و پاسخگوی ۵۸ (G2-A2-E3-H3-J4-C3) اشاره می‌کند که علاقه به موسیقی یک علاقه همگانی در ایل ماست.

۵- عقبه علاقه موسیقی: منظور از آن منشأ شکل‌گیری علاقه در افراد است و اینکه از چه طریقی ذائقه کنونی موسیقیایی و سبک مورد علاقه در ذهن آن‌ها شکل گرفته است. این منشأ ممکن است متأثر از ذائقه ایلی شکل گرفته باشد و یا افراد بر حسب مواجهه با موسیقی و ریتم به یه سبک علاقمند شده باشند. در بین نسل قدیم معمولاً عقبه علاقه بیشتر به تأثیر علاقه ایل و نسل‌های قبل از خودشان بر می‌گردد، اما نسل جدید به دلیل مواجهه مداوم با موسیقی‌های مختلف و تأثیرپذیری از ریتم‌های متنوع، ذائقه التقاطی دارند.

مثلاً مصاحبه شونده ۳۰ (G1-A1-E3-H3-J1-C3) منشأ علاقه را مواجهه مداوم با موسیقی بیان می‌کند و مصاحبه شونده ۵ (G1-A2-E3-H1-J2-C1) می‌گوید که علت علاقه‌اش به موسیقی پاپ پررنگ شدن مسائل عاطفی است.

۶- ریتم محوری: ریتم محوری به معنای تأثیر ریتم موسیقی بر انتخاب سبک و شکل‌گیری علاقه است. در واقع مبنای علاقه و شکل‌گیری ذائقه افراد ریتم و شکل ظاهری موسیقی است و محتوا چندان اهمیتی ندارد. این ویژگی که بیشتر در نسل جدید مشاهده می‌شود، نشان از سطحی‌نگری در برخورد با هنر و در اینجا موسیقی است. البته سطحی‌نگری ویژگی دنیای پست مدرن امروز است که در پس هنر محتوا چندان مورد توجه قرار نمی‌گیرد و بیشتر ترکیبی از ظواهر توجه انسان را جلب کرده است.

به عنوان مثال پاسخگوی ۴۲ (G2-A1-E3-H3-J1-C4) دلیل علاقه‌اش به موسیقی سنتی را خصلت آرامش‌بخشی آن می‌داند و پاسخگوی ۸۴ (G2-A1-E4-H2-J1-C2) می‌گوید که دلیل علاقه‌اش به موسیقی پاپ زیبایی ریتم آن است.

۷- **خصلت نوستالوژیک (موسیقی محلی):** منظور از خصلت نوستالوژیک موسیقی محلی این است که این موسیقی حس رفتن به گذشته، طبیعت و یاد انسان‌هایی که از دنیا رفته‌اند را تداعی می‌کند و به نوعی حس حسرت و دلتنگی را به افراد نسل گذشته می‌دهد. این نسل در برخورد با تغییرات و تحولات هر روزه دنیای پیچیده امروز دچار نوعی حس سردرگمی و دوری از فرهنگ سنتی‌شان شده‌اند. آن‌ها زمانی که به موسیقی محلی که محتوایش متناسب با روزگار گذشته است، گوش می‌دهند، حس دلتنگی، از دست رفتن روزگار گذشته و زنده شدن خاطرات در وجودشان برانگیخته می‌شود. در واقع محتوای موسیقی محلی بیشتر در وصف طبیعت و زندگی دامداری و سنتی روزگار گذشته است، که این باعث برانگیختگی حس نوستالوژی در اذهان نسل گذشته می‌شود.

مثلاً پاسخگوی ۲۰ (G1-A2-E4-A2-J4-C2) اشاره می‌کند که با گوش دادن به موسیقی محلی حس دلتنگی برای دوری از فرهنگ اصیل‌مان می‌کنم و پاسخگوی ۳۴ (G2-A2-E4-H3-J5-C4) معتقد است که موسیقی محلی بیان‌کننده تمام واقعیت‌های روزگار گذشته است.

۸- **وحدت‌آفرینی:** وحدت‌آفرینی خصلتی است که به موسیقی بومی-محلی داده شده است. منظور از آن ایجاد حس همبستگی و وحدت قومی است که موسیقی محلی در بین ایل خزل ایجاد کرده است. محتوای موسیقی محلی بیان ویژگی‌های فرهنگی مشترک ایل است و این می‌تواند نوعی حس همدلی و همبستگی را در بین مردم زنده کند. در واقع مردم این ایل که اتحاد و همبستگی خاصی در بین‌شان مشاهده می‌شود، بخش مهمی از این اتحاد و همبستگی‌شان را مدیون موسیقی اصیل محلی هستند، چرا که نمادی از فرهنگ مشترک طوایف ایل، از گذشته تا به امروز بوده است.

مثلاً پاسخگوی ۵۲ (G2-A2-E4-H1-J4-C1) اشاره می‌کند که موسیقی محلی نمادی از فرهنگ ایل ماست و با گوش دادن به آن حس همدلی و همزبانی با سایر کرد زبان‌ها در سراسر دنیا به من دست می‌دهد.

۹- **خصلت آرام‌بخش موسیقی محلی:** این ویژگی موسیقی محلی به خاص بودن و خصلت التیام‌بخش روحی آن اشاره دارد. ریتم شاد و آرامش‌بخش این موسیقی باعث تأثیر بر ذائقه و انتخاب این سبک شده است. این ویژگی موسیقی محلی دال بر حفظ ارزش این موسیقی است، چرا که توجه و تمرکز زیاد بر آن احساس آرامش را در افراد برمی‌انگیزد. این حس و دیدگاه بیشتر در بین نسل گذشته مشاهده می‌شود، چون آن‌ها از ابتدا با ریتم و محتوای آن انس گرفته‌اند و نسل جدید این آرامش را در سبک‌های متنوع و جدید جستجو می‌کنند.

به طور مثال پاسخگوی ۶۰ (G2-A1-E3-H3-J1-C3) اشاره می‌کند که موسیقی محلی ریتم زیبا و آرامش‌بخشی دارد و پاسخگوی ۴۲ (G2-A1-E3-H3-J1-C4) می‌گوید که موسیقی محلی شاد مرا به وجد می‌آورد.

۱۰- **موضع نسل نو:** منظور از موضع نسل نو، نگرش و نوع نگاه نسل جدید به موسیقی است، یعنی چه ویژگی‌هایی در موسیقی برای این نسل اهمیت دارد و چه سبک‌هایی ذائقه این نسل را شکل داده است. در موضع این نسل گذشته گریزی مشاهده می‌شود، زیرا آن‌ها نگاه خوشبینانه‌ای به موسیقی محلی و محتوای آن ندارند و آن را در تضاد با ذائقه نسل خودشان می‌پندارند. در مقابل سبک‌های متنوع و جدید را سازگار و عجین شده با ذائقه‌شان تلقی می‌کنند و ریتم موسیقی معیار مهم تری برای انتخاب سبک مورد علاقه‌شان است.

به عنوان مثال پاسخگوی ۱۵ (G1-A1-E4-H1-J1-C1) معتقد است که موسیقی مرا به آینده و آرزوهایم می‌برد و پاسخگوی ۳۹ (G2-A1-E3-H1-J1-C1) معتقد است نسل جدید موسیقی که برایشان هیجان‌ناشده باشد، گوش می‌دهند.

۱۱- **موضع نسل پیشین:** منظور از موضع نسل پیشین، نگاه این نسل به موسیقی است؛ یعنی نسل گذشته چه سبک‌هایی را بیشتر گوش می‌دهند و موسیقی را چگونه می‌بینند. همچنین معیار انتخاب سبک برای آن‌ها چه خصلت‌هایی در موسیقی است. در دیدگاه این نسل نوگریزی مشاهده می‌شود، یعنی آن‌ها به سبک‌های موسیقی جدید چندان خوشبین نیستند و آن‌ها را در تضاد با فرهنگ و موسیقی بومی - محلی‌شان می‌دانند. آن‌ها خواهان حفظ موسیقی اصیل‌شان هستند تا بتوانند هویت فرهنگی‌شان را حفظ کنند.

مثلاً پاسخگوی ۸۸ (G2-A2-E6-H2-J3-C2) می‌گوید که محتوای سبک‌های جدید برای نسل گذشته قابل فهم نیست و آن‌ها به دیده تحقیرآمیز به سبک‌های جدید نگاه می‌کنند و پاسخگوی ۷۶ (G2-A2-E2-H1-J4-C1) معتقد است که موسیقی محلی از گذشته تا امروز زیبایی و اصالتش را حفظ کرده است.

۱۲- تفاوت ذائقه ایل: منظور از تفاوت ذائقه ایل، تفاوتی است که بین ذائقه طوایف ایل خزل مشاهده می‌شود، یعنی برخی طوایف از موسیقی استقبال بیشتری می‌کنند و برخی طوایف اشتیاق قابل توجهی به موسیقی نشان نمی‌دهند. اگرچه به طور کلی مردم ایل خزل بشدت از موسیقی استقبال می‌کردند، اما تفاوت‌هایی در ذائقه آن‌ها مشاهده می‌شود، که متأثر از پدیده‌هایی چون مذهب، موقعیت جغرافیایی (فاصله جغرافیایی بین طوایف) و سایر عوامل است. طایفه مرشدوند مردمی با خلقیات بسیار شاد هستند و از موسیقی محلی و به طور کلی موسیقی شاد استقبال گرمی می‌کنند و در کنار تمام تفریحات و مراسماتشان نقش پررنگ موسیقی مشاهده می‌شود. اما طایفه شمسی‌وند چون مردم‌شان مذهبی‌تر هستند، میزان استقبال و اشتیاق آن‌ها از موسیقی کمتر است و روحیات آن‌ها چندان شاد نیست.

مثلاً پاسخگویان ۵۹ (G1-A2-E3-H3-J4-C3) و ۶۳ (G2-A1-E3-H1-J1-C1) معتقدند که مردم طایفه مرشدوند به موسیقی محلی شاد علاقه زیادی دارند و به ترتیب بین طایفه قلی‌وند علاقه به موسیقی نسبت به طایفه مرشدوند کمتر است. در بین طایفه خضروند به مراتب علاقه کمتر و در بین طایفه شمسی‌وند علاقه خیلی کمتر است و مردم مذهبی‌تر هستند.

۱۳- کارکرد منفی موسیقی غیرمحلی: این تم به کارکردهای منفی که سبک‌های موسیقی غیرمحلی و جدید داشته‌اند اشاره می‌کند. در واقع منظور این است که برخی از این موسیقی‌ها به ریتم بیش از محتوا اهمیت می‌دهند و ممکن است موسیقی‌های بومی-محلی را به حاشیه برانند و محتوای نامناسبی را رواج دهند. همچنین هدف تولید برخی از آن‌ها سود و تجارت است نه تولید هنر برای هنر. همچنین این سبک‌ها به دلیل غلبه ریتم ممکن است سطحی‌نگری را رواج دهند. برخی از افراد نسل گذشته معتقدند تنوع هر روزه این سبک‌ها باعث ایجاد آشفتگی در سلیقه نسل‌های جدید شده است و آن‌ها یک یا چند سبک خاص را دنبال نمی‌کنند.

به طور مثال پاسخگوی ۲۵ (G2-A2-E4-H2-J4-C2) معتقد است که موسیقی‌های جدید باعث غم و اندوه می‌شوند و پاسخگوی ۵۳ (G1-A2-E6-H1-J2-C1) معتقد است که سبک‌های جدید باعث فراموشی فرهنگ ایلی‌مان شده‌اند.

۱۴- خطر استحاله موسیقی محلی: منظور از خطر استحاله موسیقی محلی، به حاشیه رفتن و خطر فراموشی آن است. به عبارتی این موسیقی مانند قبل پررونق نمانده و نسل‌های جدید تلاشی برای حفظ آن نمی‌کنند؛ چرا که موسیقی محلی با ذائقه آن‌ها سازگاری ندارد و تنها نسل گذشته آن را به شکل سینه به سینه و شفاهی حفظ می‌کنند. همچنین عدم نمایش سازهای سنتی و موسیقی‌های محلی به شکل کنسرت‌های زنده در شبکه‌های استانی و عدم معرفی دقیق و واضح این موسیقی در کم‌رنگ شدن آن تأثیرگذار بوده است. از طرفی رواج سبک‌های مختلف و تنوع هر روزه باعث شده که موسیقی محلی در کانون توجه قرار نگیرد. حتی نسل گذشته به عنوان حافظان موسیقی محلی از تنوعات و تغییرات سبک به دور نبوده‌اند و به سمت سبک‌های جدید گرایش دارند.

مثلاً پاسخگوی ۸۲ (G2-A2-E2-H2-J5-C2) معتقد است که موسیقی حتی بین نسل گذشته هم رونق قیل را ندارد و پاسخگوی ۸۶ (G1-A2-E4-H2-C2) می‌گوید که تنها جنبه نمادینی از موسیقی محلی دیده می‌شود.

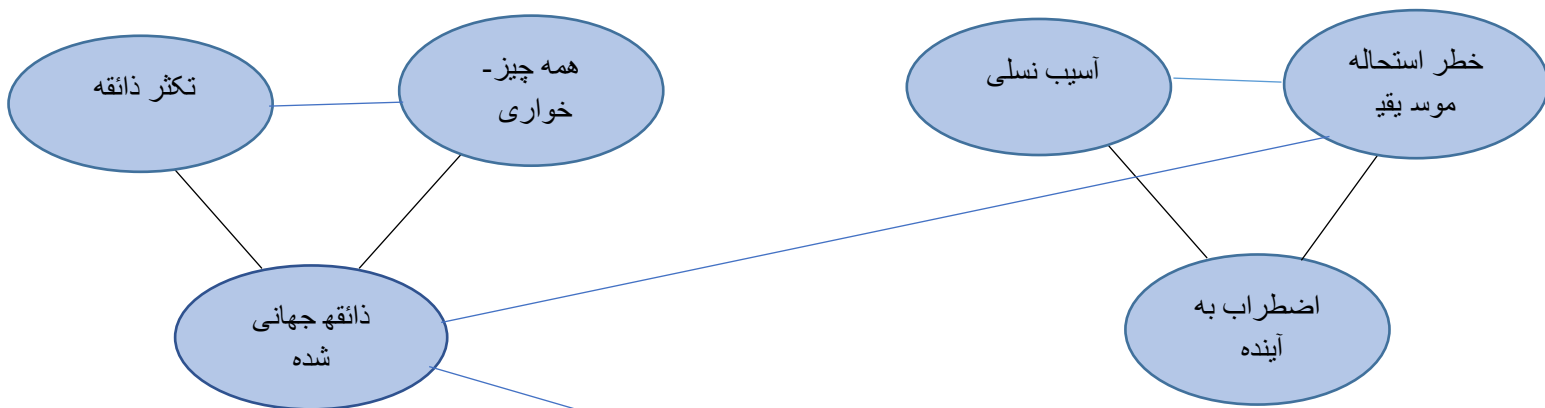
۱۵- تداوم رونق: تداوم رونق به معنای حفظ رونق موسیقی محلی است؛ چرا که همچنان توانسته در کنار تنوعات سبک و تغییرات فرهنگی جایگاهش را حفظ کند. این موسیقی توانسته نسل‌های جدید را به سمت خود جذب کند و تأثیر مثبتی بر آن‌ها داشته باشد. می‌توان گفت یکی از دلایل حفظ تداوم رونق موسیقی محلی وابستگی افراد به هویت فرهنگی و ریشه‌های ایلی‌شان است. این موسیقی به دلیل شادی روحی که به افراد می‌دهد تا حدودی نظر نسل جدید را جلب کرده است. از طرفی به دلیل وابستگی افراد ایل به هویت و اصالت فرهنگی‌شان خواهان حفظ این موسیقی اصیل هستند. مثلاً پاسخگوی ۷۴ (G1-A2-E6-H1-J3-C1) اشاره می‌کند که موسیقی محلی شاد در مراسمات عروسی مردم ایل رواج دارد و پاسخگوی ۵۹ (G2-A2-E3-H3-J4-C3) معتقد است در دنیای امروز انسان‌ها به دنبال اصالتشان می‌روند و موسیقی محلی بخش مهمی از اصالت مردم ایل است.

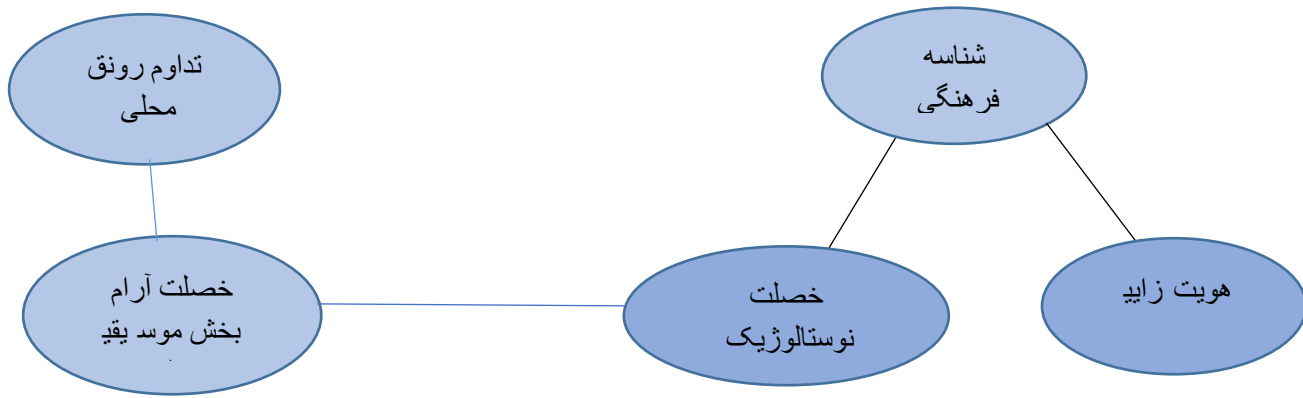
۱۶- آسیب نسلی: آسیب نسلی یعنی فقدان موسیقی چه تأثیراتی بر نسل‌ها می‌گذارد و حذف آن بر کدام نسل تأثیر منفی به دنبال خواهد داشت، که معمولاً نسل جدید وابستگی بیشتری دارند و حذف آن تأثیر منفی بیشتری بر آنان خواهد داشت. نسل

جدید از آنجا که از بدو تولد در معرض موسیقی‌های مختلف قرار گرفته‌اند و موسیقی برایشان درونی شده است، بنابراین حذف و نبود آن می‌تواند آسیب جدی برای این نسل به دنبال داشته باشد. نسل گذشته اگرچه وابستگی کمتری به موسیقی دارند، اما در بین مردم این ایل که همواره موسیقی پررونق بوده، حذف آن تأثیرات منفی بر نسل گذشته دارد و بخشی از هویت و گذشته‌شان از بین می‌رود.

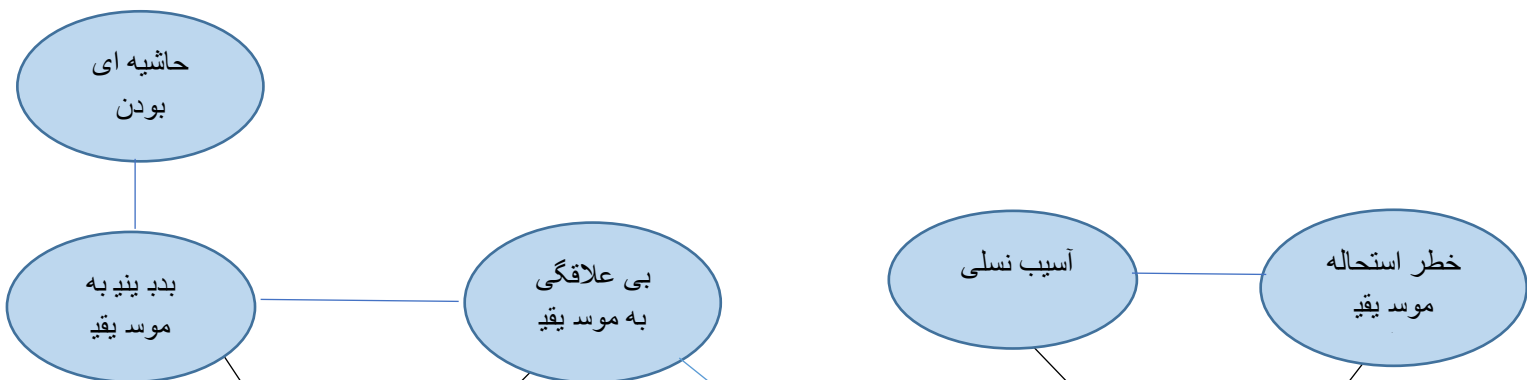
مثلاً پاسخگوی ۳۵ (G1-A2-E6-H3-J3-C3) اشاره می‌کند که نسل جدید به دلیل وابستگی و علاقه زیاد به موسیقی، با حذف آن آسیب جدی می‌بینند، اما نسل گذشته چون وابستگی کمتری به موسیقی دارند، حذف آن تأثیر چندانی بر آنان ندارد. ۱۷- همه چیز خوار: خصلت همه چیزخوار به معنای ذائقه متنوع افراد است که یک سبک خاص را دنبال نمی‌کنند و در واقع ذائقه التقاطی دارند. این خصلت که در نسل جدید بیشتر دیده می‌شود، معیار انتخاب سبک برای افراد ریتم و صدای خواننده است و محتوا چندان اهمیت ندارد. این ویژگی امروزه در بین اکثر مردم ایل مشاهده می‌شود و در واقع کمتر کسی می‌تواند در برابر این همه تغییر مقاومت کند. البته نسل گذشته چون از گذشته با موسیقی بومی- محلی‌شان انس گرفته‌اند، نسبت به نسل جوان ذائقه تک‌خوار دارند و کمتر تحت تأثیر تغییرات قرار گرفته‌اند.

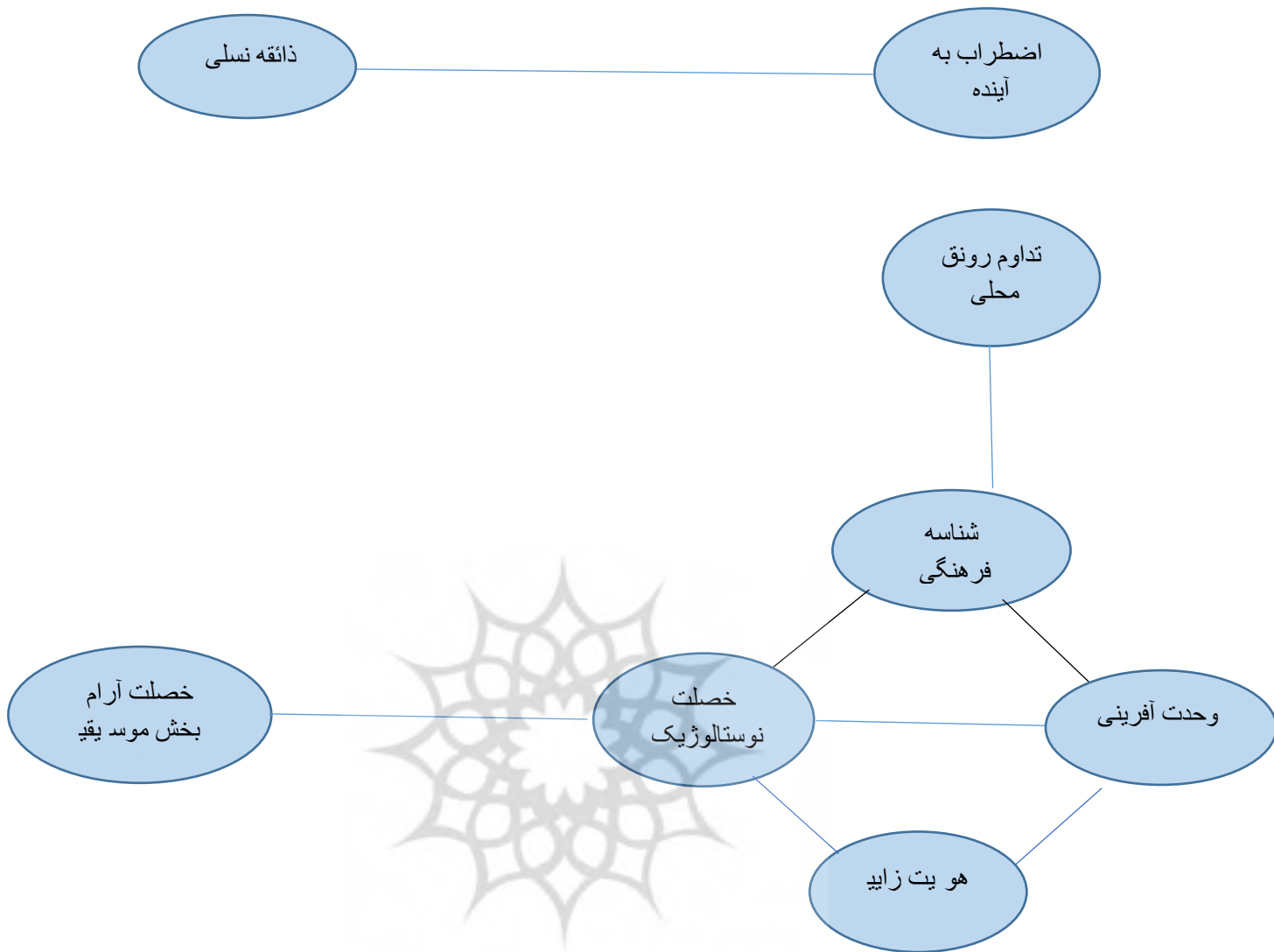
مثلاً پاسخگوی ۳۰ (G1-A1-E3-H3-J1-C3) می‌گوید که در هر سبکی اگر خواننده خوب باشد گوش می‌دهم و هر سبکی ممکن است زیبایی‌های خاص خودش را داشته باشد.

نقشه تماتیک ذائقه موسیقایی نسل قدیم

۵- بحث و نتیجه‌گیری

از پژوهش حاضر با هدف مطالعه ذائقه مصرف موسیقی میان نسلی در بین ایل خزل چنین بر می‌آید که با وجود اینکه تفاوت در ذائقه موسیقی نسل‌های پیشین و نسل جدید چشمگیر است اما هنوز منجر به شکاف نسلی نشده است و نسل پیشین موسیقی اصیل و فاخر محلی و سنتی را هنر اصیل و بارزش می‌داند. این نسل سعی در تحمیل ذائقه موسیقیایی خود بر فرزندانش را دارد، در حالی که نسل جدید علاوه بر مقاومت در برابر پذیرش سبک‌ها و ذائقه نسل پیشین، تأثیربارزی بر ذائقه والدینشان گذاشته‌اند. در واقع دو نسل دید متفاوتی به زندگی و هنر موسیقی دارند. آن‌ها اگرچه در زمینه فرهنگی مشابهی زندگی می‌کنند، اما تحولات تکنولوژیک که فرهنگ را دگرگون کرده، تحولات عظیمی به بار آورده که ذائقه نسل جدید را به شکلی که باید رقم زده است. در این میان نسل پیشین هنوز نتوانسته با تغییرات وفق پیدا کند و دچار دوگانگی فرهنگی متمایل به پذیرش است. می‌توان گفت هر نسلی یک تجربه مشابهی از شرایط فرهنگی در ذهنش حک شده و سعی دارد آن را غالب کند. اما نسل جدید در این زمینه موفق‌تر بوده است، چرا که تکنولوژی، ابزارهای مدرن را در اختیار وی قرار داده که نسل پیشین به این تکنولوژی تسلط چندانی ندارد.

همچنین برای نسل قدیم نیازهای اساسی و اولیه زندگی در اولویت بوده، که باعث شده موسیقی همواره در حواشی زندگیش قرار بگیرد. در حالی که نسل جدید به دلیل شرایط امروز که نیازهای فرامادی مطرح است، موسیقی جزء مهمی از نیازهای او است و برای نسل جدید موسیقی به عنوان یک نیاز مهم و در اولویت زندگی قرار گرفته است. این امر را می‌توان در سایه نظریه کمیابی رونالد اینگلهارت تبیین نمود آنجا که بیان می‌کند فرد در دوره وفور اقتصادی به ارزش‌های فرامادی و در دوره کمیابی به ارزش‌های مادی گرایش پیدا می‌کند، توجیه نمود. این نسل ذائقه موسیقایی‌اش بر مبنای ریتم موسیقی شکل گرفته و در واقع متأثر از سطحی‌نگری و فقدان عمق هنر در دنیای پست مدرن است که موسیقی و سبک‌های رایج آن بدون معنای منسجمی تولید می‌شوند. این شرایط باعث آشفته‌گی در دنیای هنر و موسیقی و تنوع بی‌پایان در ذائقه نسل جدید شده که تنها هنر سطحی و بدون محتوای عمیق در بازار را مصرف می‌کند. اکثر سبک‌های موسیقی جدید اگرچه در ظاهر متفاوت به نظر می‌رسند، اما در باطن همگی با هدف سرگرمی و تولید سرمایه تولید می‌شوند. اما نسل جدید موسیقی و ترانه را منحصر به فرد و متفاوت می‌پندارد. در دنیای امروز نه تنها نسل جدید بلکه نسل قدیم هم نمی‌تواند ذائقه ثابتی داشته باشد، چون همه چیز به طور مداوم در حال تغییر از شکلی به شکل دیگر است. بنابراین ذائقه‌ها هم متأثر از سیالیت‌اند. پدیده‌ای که زیگموند باومن به آن اشاره دارد. همچنین در ارتباط با طوایف ایل این نتایج حاصل شده است که تعلق خاطر طوایف به ایل و فرهنگ قومی مشترک در همه طوایف الزاماً منجر به تشابه و یکپارگی فرهنگی نمی‌شود. بلکه تأثیر عامل مذهب بر فرهنگ بسیار مشهود و چشمگیر است. مذهب به دلیل نقش پررنگی که بر زندگی نسل گذشته داشته توانسته بر عقاید فرهنگی طایفه شمسوی‌وند و تا حدودی خسروند جهت دهد و اشتیاق و علاقه به موسیقی را به میزان قابل توجهی بخصوص در بین نسل پیشین کاهش دهد. اگرچه اصالت موسیقی بومی - محلی در بین طوایف مشترک است و این ایل به اشتیاق وافر به موسیقی شناخته شده است، اما همه طوایف آن دیدگاه یکسانی به موسیقی ندارند و بین آن‌ها تفاوت‌ها بارزتر از تشابهات است. با این حال می‌توان گفت تعلق داشتن به ایل تا حدودی موجب همبستگی در بین طوایف چهارگانه شده است، اما جنبه‌های موسیقی و پایبندی به حفظ آن در تمام طوایف مشاهده نمی‌شود.

از سوی دیگر مصرف موسیقی در موقعیتی است که در ظاهر پررنگ و پررونق است، اما به دلیل تکثیر و انتشار در سطح گسترده دیگر آن نبوغ هنری صدا و موسیقی فاخر محلی و سنتی، رونق قبل را ندارد. بنابر آنچه در بین مردم ایل مشاهده گردید تعلق خاطر به موسیقی اصیل به وفور وجود دارد، اما تلاش اندکی برای حفظ و ثبت آن صورت می‌گیرد. در واقع علاوه بر اینکه نسل جوان با موج تغییرات همراه گشته است، نسل پیشین از این حجم دگرگونی محفوظ نمانده است. می‌توان گفت موسیقی اصیل به سمت بی‌تفاوتی می‌رود و تنوعات و رواج سبک‌های هر روزه، موسیقی‌های بومی - محلی و سنتی را به حاشیه رانده است. آن بخش از موسیقی محلی که توانسته رونقش را حفظ کند، تا حدودی تحت تأثیر محتوا و ریتم سبک‌های جدید قرار گرفته است. - دیدگاه همولوژی بوردیو پیوند میان سلسله مراتب اجتماعی با سلسله مراتب فرهنگی است. به نظر او موقعیت طبقاتی افراد ارتباط مستقیمی با مصرف فرهنگی آن‌ها دارد، یعنی افراد دارای پایگاه طبقاتی بالا، مصرف فرهنگی متعالی و نخبه‌گرایانه خواهند داشت.

در حالی که مصرف فرهنگی طبقه پایین عوامانه و توده‌گرایانه است. در واقع نخبگان دارای ذائقه‌های خوب و فرودستان و طبقه پایین ذائقه عامه پسند دارند. دیدگاه بوردیو در جهت تایید یافته‌های پژوهش حاضر نیست. زیرا در این مطالعه نسبت میان سلسله مراتب اجتماعی با سلسله مراتب فرهنگی نسل‌ها دیده نمی‌شود.

- بنابر دیدگاه همه چیز خوار - تک خوار پیترسون ترجیحات فرهنگی - هنری اقشار بالای جامعه به انتخاب‌های نخبه‌گرایانه محدود نمی‌شود و شامل سلاقی عامه پسند نیز هست. مصرف فرهنگی این قشر متنوع شده و ذائقه التقاطی دارد. در حالی که قشر پایین ذائقه مصرف فرهنگی عامه پسند و تک‌خوار دارد. نتایج پژوهش حاضر با دیدگاه همه چیز خوار - تک خوار همخوانی دارد، زیرا نتایج نشان داد افراد ایل از قشرهای مختلف دارای ذائقه همه چیز خوار هستند. اگرچه بیشتر گرایش به سمت موسیقی‌های عامه پسند است اما علاقه به موسیقی‌های ترکیبی عامه‌پسند و نخبه‌گرایانه و سایر سبک‌ها به وفور مشاهده گردید.

- آدورنو در بحث صنعت فرهنگ به موسیقی‌های تولید شده از سوی شرکت‌های انحصاری اشاره دارد که این موسیقی تحت تأثیر فرایندهای استاندارد شدن (یک شکل شدن ساختار) و فردیت مجازی (جنبه‌های حاشیه‌ای نوگرایی) تولید می‌شود. استاندارد شدن نشان می‌دهد که چگونه صنعت فرهنگ هرگونه چالش، اصالت هنری، اعتبار یا رضایت فکری از موسیقی را که تولید می‌شود،

تحت فشار قرار می‌دهد و فردیت مجازی با نوآوری ظاهری مصرف‌کننده را به دام می‌اندازد. به نظر آدورنو موسیقی کلاسیک و آوانگارد جزئیات و مفهوم موسیقایی را از کل قطعه و جایگاه خود در آن کل به دست می‌آورد، اما موسیقی عامه ابتدای هم‌نواپی با ابتدای بسیاری از هم‌نواپی‌های دیگر قابل جایگزینی است و تمام جزئیات قابل جایگزینی هستند. نتایج پژوهش حاضر با دیدگاه آدورنو در مورد ذائقه نسل جدید همخوانی دارد، زیرا مشاهده شده که نسل جدید تحت تأثیر موسیقی عامه استاندارد شده و متأثر از فردیت مجازی قرار گرفته، اما این موسیقی‌ها را دارای تفاوت‌های بارز و اساسی می‌داند و بشدت متأثر از احترام به فردیت موسیقی عامه قرار گرفته است.

- دیدگاه مانهایم در جهت تأیید و همخوانی با نتایج پژوهش حاضر است. نتایج این پژوهش به وضوح تفاوت نسلی را نشان می‌دهد. از آن جا که فاصله نسل والدین و فرزندان بیش از دو دهه است، این شکاف و تفاوت بسیار آشکار و چشمگیر است. نسل والدین سعی در تحمیل سبک‌های مورد علاقه و تأیید خود بر نسل فرزندان دارند، در مقابل فرزندان علاوه بر آنکه این تحمیل را نمی‌پذیرد، بلکه سعی در غالب کردن ارزش‌ها و ذائقه خود بر سایر نسل‌ها را دارد.

- دیدگاه بالس با نتایج پژوهش حاضر همخوانی دارد و آن را تأیید می‌کند. دو نسل مورد مطالعه ما ایزه‌های نسلی بسیار متفاوتی دارند. نسل پیشین که سبک زندگی سنتی را تجربه کرده و با تغییرات و تحولات روز بیگانه است، هویت نسل جدید و ذائقه و سایر ویژگی‌های آن‌ها را در تضاد با ویژگی‌های نسل خودش می‌داند و سعی در تحمیل ایزه‌های نسلی خود بر نسل جدید را دارد. نسل جدید به مقاومت شدید با نسل قدیم می‌پردازد و بشدت بر هویت و ایزه‌های نسلی خود پایبند و متعهد است.

دیدگاه باومن در جهت تأیید یافته‌های پژوهش حاضر است. می‌توان گفت سیالیت در تمام وجوه جهان امروز غالب شده است. نتایج پژوهش تغییر در ذائقه مردم ایل خزل را نشان می‌دهد. با توجه به زمینه فرهنگی ایلی این مردم انتظار می‌رفت که به فرهنگ و هنر بومی - محلی ایلشان پایبندی کاملی داشته باشند. در حالی که حتی نسل گذشته که موسیقی بومی - محلی برایش درونی شده و با آن انس گرفته بود، نتوانسته ذائقه موسیقایی خود را ثابت نگه دارد و با موج مدرنیته سیال در حال همراه شدن هر چه بیشتر است. نسل جدید که از بدو تولد با مدرنیته روبه‌رو بوده است، با سیالیت جهان انطباق و سازگاری دارد و انعطاف‌پذیری از خود نشان می‌دهد. در حالی که نسل گذشته هنوز سعی در مقاومت در برابر موج تغییرات را دارد.

وسخن آخر اینکه علیرغم تجربه مدرنیته از سوی ایل خزل و تجدید نظر مردم در بسیاری از عناصر زیست جهان اجتماعی - فرهنگی در عرصه موسیقی مردمان ایل هنوز موسیقی محلی را به مثابه یک شناسه فرهنگی و هویت‌بخش می‌شناسند و به همین جهت نگران استحاله آن هستند. با این حال مقایسه ذائقه موسیقی میان نسلی نشان می‌دهد که نسل پیشین نسبت به صیانت از موسیقی محلی امید زیادی ندارد و نسل جدید در این خصوص موضعی تعارضی دارد زیرا از یکسو به موسیقی همه چیزخوار و جهانی روی آورده و به حضور موسیقی در معنای عام در متن زندگی‌اش باور دارد اما همچون نسل پیشین دغدغه حفظ موسیقی محلی را دارد.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

در مطالعه‌ی حاضر تمامی اصول اخلاق پژوهش رعایت شده‌است.

حامی مالی

هزینه‌های مطالعه حاضر توسط نویسندگان مقاله تامین شد.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان، مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است.

منابع

- استریناتی، دومینیک. (۱۳۸۰). مقدمه‌ای بر نظریه‌های فرهنگ عامه. ترجمه ثریا پاک‌نظر، تهران: نشر گام‌نو.
- افشاریان، ندا و سعدی‌پور، اسماعیل. (۱۳۹۵). مرزهای تمایز در مصرف کالاهای فرهنگی دانشجویان دانشگاه علامه طباطبایی. *فصلنامه پژوهش‌های ارتباطی*، ۲۳ (۲): ۸۵-۱۰۴.
- ادهمی، جمال؛ احمدی، یعقوب و جعفری، ابراهیم. (۱۳۹۶). بررسی ترجیحات ارزشی بین‌نسلی و عوامل مؤثر بر آن در شهر سنندج. *فصلنامه علوم اجتماعی*، ۲۶ (۷۸): ۱۱۷-۱۵۶.
- بورديو، پير. (۱۳۹۴). *مسائل جامعه‌شناسی*. ترجمه پیروز ایزدی. تهران: نشر آفتاب.
- بورديو، پير. (۱۳۸۴). پرسمان دانش و روشنفکری. ترجمه ناصر فکوهی. دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه فردوسی مشهد.
- حیدری، آرمان؛ مختاری، مریم و خان‌محمدی، احسان. (۱۳۹۴). بررسی رابطه گونه‌های هویت جمعی با مصرف گونه‌های موسیقیایی دانشجویان دانشگاه یاسوج. *جامعه‌شناسی کاربردی*، ۲۸ (۱): ۱۵۹-۱۸۴.
- خلیفه، افسون؛ قلی‌پور، ماجده؛ میرمحمد رضایی، سیده زهرا و ندرلو، سکینه. (۱۳۹۴). بررسی میزان گرایش به مصرف انواع موسیقی در بین جوانان شهر زنجان. *فصلنامه مطالعات جامعه‌شناختی جوانان*، ۱۹: ۸۱-۹۸.
- رفیع‌پور، فرامرز. (۱۳۷۵). *جامعه، احساس و موسیقی*. تهران: شرکت سهامی انتشار.
- ریترز، جورج. (۱۳۷۴). *نظریه‌های جامعه‌شناسی در دوران معاصر*. ترجمه محسن ثلاثی. تهران: نشر علمی.
- زواره، انیسه؛ شکرپیگی، عالییه و آزادارمکی، تقی. (۱۳۹۶). مطالعه جامعه‌شناختی تغییرات گفتمانی نسل‌های سه‌گانه خانواده ایرانی. *شفیعی شکیب، مرتضی*. (۱۳۸۰). *فصلنامه فلسفی، ادبی، فرهنگی*، ۲۷-۱۲.
- صمیم، رضا، قاسمی، وحید. (۱۳۸۸). گرایش به مصرف گونه‌های موسیقی مردم‌پسند و میزان پرخاشگری در میان دانشجویان دانشگاه اصفهان. *فصلنامه تحقیقات فرهنگی*، ۸: ۲۴-۲۶۲.
- صمیم، رضا و فاطمی، ساسان. (۱۳۸۶). پژوهشی جامعه‌شناختی در باب مصرف موسیقیایی در بین افرادی با پایگاه‌های اجتماعی متفاوت. *نشریه هنرهای زیبا*، ۸۶: ۱۲۷-۱۳۵.
- عطار، سعید. (۱۳۸۷). پیر بورديو: از فضای اجتماعی تا سرمایه فرهنگی. *فصلنامه اطلاعات سیاسی اقتصادی*، ۲۵۲: ۱۵۸-۱۶۵.
- فاضلی، محمد. (۱۳۸۴). جامعه‌شناسی مصرف موسیقی. *فصلنامه انجمن ایرانی مطالعات فرهنگی و ارتباطات*، ۱ (۴): ۲۷-۵۳.
- قاسمی، یارمحمد؛ سپیدنامه، بهروز و هاشمی، علی. (۱۳۹۸). مطالعه ذائقه مصرف موسیقی در بین دانشجویان کارشناسی ارشد دانشگاه ایلام. *مطالعات فرهنگ - ارتباطات*، ۵۰: ۱۹۵-۲۱۸.
- کاظمیان، مهرداد؛ ابراهیمی، قربانعلی و نعمتی، زهرا. (۱۳۹۳). مصرف فرهنگی و عوامل مرتبط با آن - مطالعه موردی دانشجویان دانشگاه مازندران. *جامعه‌پژوهی فرهنگی*، ۵ (۲): ۱۳۳-۱۵۳.
- کوثری، مسعود. (۱۳۸۷). *درآمدی بر موسیقی عامه‌پسند*. تهران: دفتر پژوهش‌های رادیو.
- کنعانی، محمدمبین و محمدزاده، حمید. (۱۳۹۵). مطالعه کیفی دانشجویان دختر دانشگاه گیلان. تماس شبکه‌ای و عشق سیال. *فصلنامه تحقیقات فرهنگی ایران*، ۱: ۱۱۵-۱۴۷.
- نفری، بهرام. (۱۳۸۹). *اطلاعات جامع موسیقی*. تهران: نشر مارلیک.
- هاشمی، سیدضیاء و غلامزاده نطنزی، امیرحسین. (۱۳۹۱). نیاز و سبک مصرف موسیقی (مطالعه دانش‌آموزان شهر تهران). *جامعه‌شناسی هنر و ادبیات*، ۱: ۱۴۲-۱۲۳.

- Boer, D. (2009). Music makes the people come together: Social functions of music listening for young people across cultures. Victoria University of Wellington.
- Denora, Tia. (2000). *Music in everyday life*. Cambridge: Cambridge university press.

